

RÅDET FOR
GRØN OMSTILLING

Høringssvar: Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom

Rådet for Grøn Omstilling vil gerne takke for invitationen til at give høringssvar til ovennævnte lovforslag og er glade for, at Miljø- og Fødevarerministeriet har fokus på at reducere luftforureningen fra brændefyring.

Rådet for Grøn Omstilling har dog følgende forslag, der kan forbedre lovforslaget markant:

- 1) Forslaget bør omfatte alle brændefyrede ildsteder (også pejse, masseovne, brændekedler, pillefyr m.v.) og halmfyr uafhængigt af alder. Men ønskes et antikt ildsted eller en masseovn bevaret som en del af husets atmosfære, så skal dette være muligt ved f.eks. at afproppe skorstenen, så ildstedet ikke kan anvendes, hvorefter der f.eks. kan integreres en elektrisk anordning i ovnen, så den fortsat giver hygge og stemning.
- 2) Det skal ikke være muligt at udskifte ældre brændefyrede ildsteder til nyere modeller, da selv de bedste nye miljømærkede brændeovne/pejseindsatser under helt optimale laboratorieforhold forurener 10-20 gange mere pr. GJ end de gamle lastbiler, der nu bliver forbudt i landets miljøzoner d. 1. juli 2020. Nye ildsteder løser således ikke forureningsproblemet. I stedet bør være krav om at skrotte brændefyrede ildsteder ved ejerskifte. Ildstederne kan dog udskiftes med "gasbrændeovne" eller "el-brændeovne". Evt. kan brændeovne produceret efter 2017 tillades, såfremt der monteres et typegodkendt partikelfilter, som fjerner min. 90 procent af partikelforureningen (både fine partikler og ultrafine partikler).
- 3) I lovforslaget bør i alle tilfælde indføres, at den nye ejer ved ejerskifte får link (via e-boks) til uafhængig information fra Miljøstyrelsen (kvalitetssikret af DCE), der tydeligt angiver, hvor meget en ny brændeovn forurener med fine partikler sammenholdt med andre varmekilder og gamle lastbiler (se eksempel på info i bilag 1), samt info om risikoen for alvorlig indeklimaforurening selv fra nye miljømærkede brændeovne. Ligeledes bør informeres om, at træ ikke er CO₂-neutralt og om global opvarmning fra røgens sodpartikler.

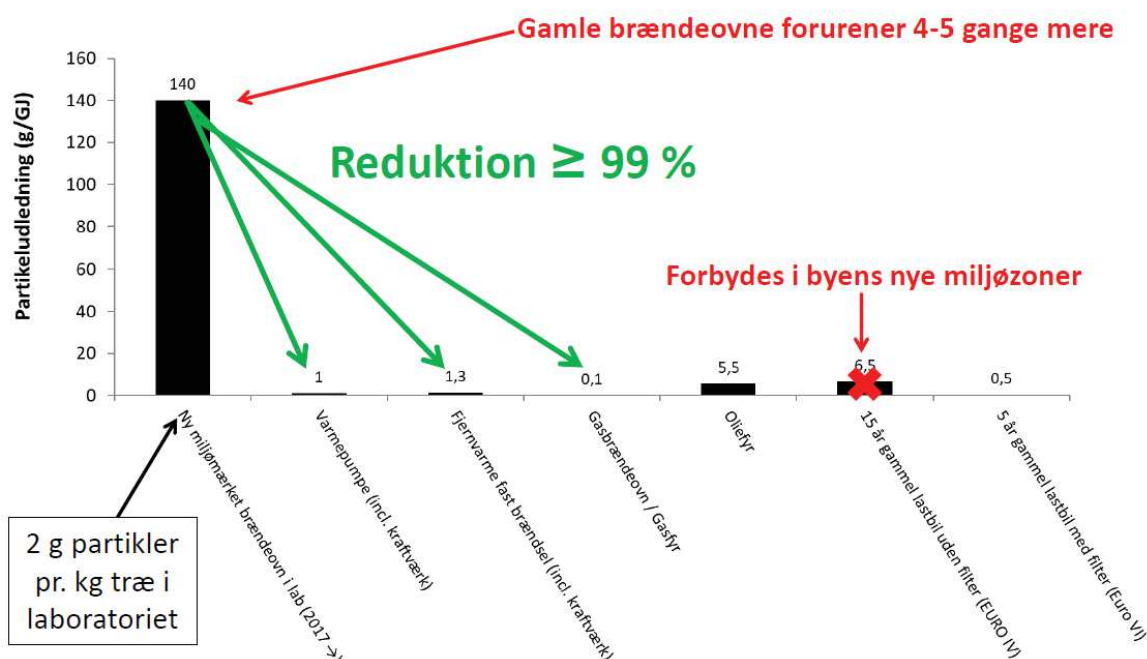
Yderligere oplysninger

Kåre Press-Kristensen,
Seniorrådgiver, luftkvalitet & klima
Tlf. 22 81 10 27 / kaare@rgo.dk
Rådet for Grøn Omstilling.

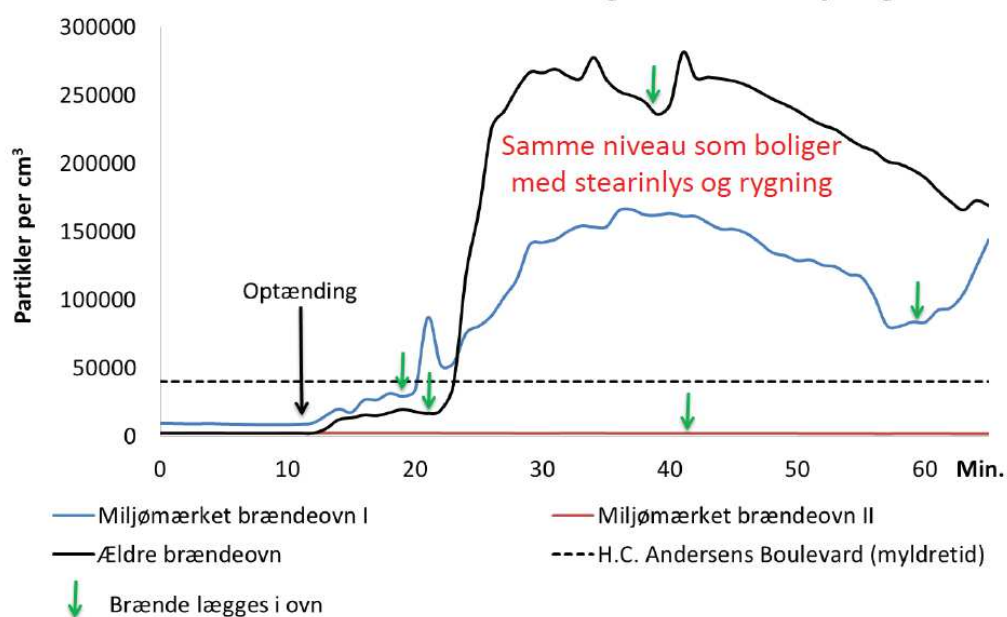
Bilag 1

Eksempel på simpelt info om luftforureningen fra brændefyring, der bør gives til den nye ejer ved ejerskifte. Desuden bør risikoen for høj indeklimaforurening selv fra nye miljømærkede brændeovne understreges. Logikken i at informere er, at kun de færreste ville bruge brændeovne, hvis de vidste hvor meget de forurenede.

Partikeludledning

Indeklimaforurening fra brændefyring

REF: DØR-målinger, men se: SBI, 2012, Boligopvarmning ved brændefyring

**Astma-Allergi
Danmark**

28. februar 2020

Høringssvar til lovforslag om ændring af miljøbeskyttelsesloven vedr. ejerskifteordning for brændeovne

Høringssvar fra Astma-Allergi Danmark vedr. udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom).

Astma-Allergi Danmark har med interesse læst udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom). Astma-Allergi Danmark er bekymrede for forureningen fra brændefyring, som ifølge Miljø- og Fødevareministeriet er den største danske kilde til udledning af partikler. De fine partikler fra brændeovnsrøg er skadelige og skyld i luftvejssygdomme, fx astma og KOL, og derudover forværrer røgen astmaen hos dem, der allerede er ramt af sygdommen. Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) estimerer i en rapport, at brændefyring er skyld i 200-250 for tidlige dødsfald om året, og WHO klassificerer brændefyring i boliger som en af de største miljø- og sundhedsmæssige udfordringer i dag. Det understreger nødvendigheden af effektive indsatser for at nedbringe luftforurening fra brændeovne.

Astma-Allergi Danmark finder det positivt, at man med det nye lovforslag tager initiativ til at forbedre luftkvaliteten. Lovforslaget er et skridt i den rigtige retning, men Astma-Allergi Danmark mener ikke, at det nye tiltag er tilstrækkeligt til at nedbringe forureningen af skadelige partikler fra brænderøg. Udviklingen mod mindre partikeludledning går for langsomt. Hvis man ikke flytter fra sin bolig, vil man med lovforslaget kunne beholde den gamle brændeovn i meget lang tid. Det vil derfor ikke nedbringe mængden af brændeovne og brændeovnsrøg i så vidt omfang, som Astma-Allergi Danmark ønsker. Vi ved fra vores medlemmer med astma og KOL, at de er meget generede, og vi ser derfor gerne, at der indføres strammere lovgivning på området, fx ved at lovforslaget som minimum omfatter andre typer af fyringsanlæg, såsom kedler, kakkelovne og pillefyr – eller i form af en egentlig udfasning af brændeovnene.

Optimalt skal vi væk fra at bruge brændefyring som opvarmingskilde i private hjem, for at reducere partikeludslippet fra brændeovne og pejseindsatse, der kan hjælpe de borgere, som er udsat for væsentlig luftforurening fra brænderøg. Selv moderne brændeovne, der lever op til brændeovnsbekendtgørelsen, er ikke fri for luftforurening og kan lokalt bidrage til stor partikeludledning. Det kan især udgøre et problem for borgere i tæt bebyggede områder, hvor brændeovnsrøgen kan genere naboerne. Som inspiration til anden relevant lovgivning, henviser vi til erfaringer fra Skåne, hvor kommunerne er inddelt i bestemte sundhedszoner. I nogle zoner med tæt bebyggelse er det ikke tilladt at bruge brændeovne som primær opvarmning, men må bruges til hygge max to gange om ugen á fire timer under hensyntagen til naboerne.

Det er ikke Astma-Allergi Danmarks forventning, at lovændringen vil medføre forandring på hverken kort eller lang sigt. Til trods for at lovforslaget er et positivt tiltag, finder Astma-Allergi Danmark det usikkert, at det nuværende oplæg vil reducere udledningen af partikler tilstrækkeligt og løse problemer med luftkvaliteten for de mange mennesker, som udsættes for partikelforurening i nærmiljøet i dag. Hvis lovændringen vedtages i sin nuværende form, bør den derfor evalueres, for at få indsigt i, om den har en påviselig effekt, og der bør afsættes de fornødne midler hertil.

På given anledning henvises i øvrigt til vedhæftede bilag: pdf af artikel fra det videnskabelige tidsskrift PlosOne; Association between air pollution from residential wood burning and dementia incidence in a longitudinal study in Northern Sweden.

Med venlig hilsen
Astma-Allergi Danmark
Thorkil Kjær
Direktør

Aarhus, d. 2. marts 2020

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Vedr. Journalnummer 2020-2326

Sendt til: mfvm@mfvm.dk,
Med kopi til brk@mfvm.dk og lahal@mfvm.dk

Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

Foreningen af Danske Leverandører af Pejse og Brændeovne (DAPO) sender hermed sine kommentarer som høringssvar på lovforslaget.

Lovforslagets indhold

DAPO tilslutter sig ministeriets hensigt med lovforslaget om at begrænse partikelforureningen fra brændeovne ved at indføre et krav om udskiftning eller nedlæggelse af brændeovne i forbindelse med ejerskifte, såfremt den eksisterende brændeovn er produceret før den 1. januar 2003.

Den teknologiske udvikling inden for brændeovne har de seneste 15 år været enorm, og en udskiftning af gamle brændeovne vil medføre en markant reduktion i partikeludledningen fra brændeovne i Danmark. Samtidig kan danskerne fortsat gøre brug af brændeovnene som et klimavenligt opvarmningssupplement ved at anvende nye og moderne lav-emissionsbrændeovne.

DAPO finder, at ejerskiftet er et passende instrument for udskiftning, idet der i forbindelse med huskøb ofte finder investeringer sted, såsom reparationsarbejde, lovliggørelse, nye installationer, osv. Derudover kan brændeovnens alder og effektivitet blive et parameter for kommende hussalg og kan således medvirke til at inspirere nuværende husejere til at investere i en mere effektiv brændeovn, da det vil være et positivt element i et kommende hussalg. På den måde vil udskiftningen kunne accelereres yderligere.

DAPO foreslår, at ministeriet i sin kommunikation vedrørende lovforslaget gør opmærksom på mulighederne for at få økonomisk støtte i form af den aktuelle skrotningspræmieordning, der omfatter brændeovne fra før 1995.

Lovforslagets specifikke elementer

Lovforslagets implementering

Den konkrete måde, lovforslaget foreslår implementeret på, skygger dog for vores vurdering af det samlede lovforslag. Ud fra lovforslagets formulering stiller DAPO sig særdeles kritisk i forhold til den specifikke implementering via bekendtgørelse, baseret på en meget generel lovhjemmel, der bemyndiger ministeren. Ud fra det beskrevne er der i vores optik ikke meget, der afskærer ministeren fra yderligere ændringer og stramninger uden at skulle inddrage Folketinget i fremtiden.

Der skrives konkret i bemærkningerne, at:

- 1) "De af lovforslaget udmøntede regler kan skærpes for yderligere at øge udskiftningen af fyringsanlæg, hvis det vurderes nødvendigt..." (side 4).
- 2) "Konkret foreslås bemyndigelsen i første omgang at blive udnyttet til at fastsætte krav om udskiftning af brændeovne og pejseindsatse, som er produceret før den 1. januar 2003" (side 10).
- 3) "Andre typer af fyringsanlæg, såsom brændekedler, pillefyr, halmfyr, mv. vil således ikke blive omfattet af udskiftningskravet i den første udmøntning af bemyndigelsen" (side 10).
- 4) "Bemyndigelsen rummer mulighed for dels at skærpe det fastsatte alderskrav eller alternativt at fastsætte et partikeludledningskrav, dels at fastsætte krav om udskiftning af andre typer af fyringsanlæg, hvis det vurderes miljø- eller sundhedsmæssigt nødvendigt..." (side 12).

Når der er i bemærkningerne samtidig lægges op til nye tiltag, der ikke er yderligere beskrevet, mener vi, at det sætter både producenter og borgere i en uklar situation, hvor investeringer i brændeovne, skorstene og ny teknologi, herunder ikke mindst udgifter til nye dokumentationskrav, ikke får den rette, brede politiske behandling i fremtiden, men udelukkende kan indføres administrativt.

DAPO *opfordrer* til, at lovforslaget på den baggrund bør specificeres yderligere, så nye stramninger i udgangspunktet kræver fornyet behandling i Folketinget.

Fritagelse af indmurede pejseindsatse

Der lægges i lovforslagets bemærkninger op til at fritage flere typer af fyringsanlæg. Det kan der være gode grunde til, men DAPO mener ikke, at det er nødvendigt at fritage indmurede pejseindsatse, idet de ikke er væsentlig dyrere at udskifte end en fritstående brændeovn.

DAPO vil derfor *foreslå*, at ministeriet genovervejer denne fritagelse.

Klagemulighed

I lovforslagets bemærkninger gøres det klart, at der ikke vil være klagemuligheder for borgerne: *"Samtidig vil adgangen til at klage over Miljøstyrelsens afgørelser til miljøministeren blive afskåret i medfør af lovens § 80, stk. 2."* (side 28).

DAPO mener grundlæggende, at det er en forvaltningsmæssig uskik ikke at give borgerne mulighed for at klage over afgørelser, især når der kan være udfordringer med at sikre den korrekte dokumentation, eller der opstår tvist om, hvorvidt dokumentationen er fyldestgørende eller ej. Når der samtidig lægges op til løbende justering af regler og dokumentationskrav, så fører det til en dårlig retsstilling for borgeren.

DAPO vil derfor *opfordre* ministeriet til at genoverveje og forklare, om der reelt er objektive årsager til at miljøbeskyttelseslovens mulighed for at beslutte, at afgørelser ikke skal kunne påklages, bør anvendes her.

Forslag til yderligere tiltag

Som ved tidligere lejligheder vil DAPO gerne gøre opmærksom på en række tiltag, der yderligere kan forbedre danskernes brug af brændeovne, undgå nabogener, og sikre korrekt afbrænding. Blandt disse tiltag er:

1. ***Uddannelse af brændeovnsejere for at sikre korrekt fyring.*** En væsentlig del af partikeludledningen kommer i dag fra brugerens forkerte optænding, påfyring, luftregulering mv. DAPO opfordrer derfor ministeriet til i samarbejde med branchen og landets skorstensfejere at opbygge et obligatorisk formelt uddannelseskursus i optænding m.v. for nye brændeovnsejere. Et sådan kursus bør udføres sammen med brugerne af brændeovnen efter installation og ved den efterfølgende inspektion af opsætningen af brændeovnen. Dermed optimeres både skorstensfejerens rolle som rådgiver og inspektionsmyndigheder, samt at den personlige indsats for at reducere partikeludledning forbedres. Branchen stiller sig til rådighed for yderligere konceptudvikling og implementering af ordningen.
2. ***Fortsættelse af skrotningspræmieordningen*** på brændeovne ældre end 1995. På nuværende tidspunkt er 72 pct. af de afsatte midler anvendt, hvorfor man politisk bør overveje at tilføre flere midler til puljen for at accelerere udskiftningen af ældre brændeovne. Endvidere opfordrer DAPO til, at aldersgrænsen for skrotningspræmien hæves til 2003 for at skabe overensstemmelse med nærværende lovforslag. Det kan med fordel overvejes at hæve årstallet op mod 2008.
3. ***Anvende tekniske løsninger*** til at forbedre forbrænding og reducere partikeludledningen, så som foring af skorstenen og montering af røgsuger for at

sikre optimalt skorstenstæk og korrekt forbrænding til gavn for miljøet. Filterløsninger har indtil nu reelt ikke vist sig rentable, men et dansk udviklet elektrostatisk filter blev i efteråret 2019 klar til lancering på markedet, og udviklingen på området bør følges.

4. **Landsdækkende luftmålinger af den samlede forurening.** DAPO opfordrer ministeriet til at iværksætte landsdækkende undersøgelser af den eksakte partikeludledning og specifikt kilderne til partikelforureningen. DAPO foreslår, at ministeriet iværksætter luftundersøgelser som den Københavns Kommune har iværksat for at identificere kilderne til luftforurening. En sådan undersøgelse bør foreligge, inden man skrider til yderligere foreslåede tiltag som f.eks. kommunale forbud mod brændeovne.
5. **Øget adgang og pligt til udstedelse af fyringsforbud.** Kommunerne bør give skorstensfejermestre forøget adgang og pligt til at udstede fyringsforbud til de få brændeovnsbrugere, der på grund af uhensigtsmæssig fyringsadfærd er kilde til en meget stor del af forureningen og de lokale røggener.

Lovforslagets politiske behandling

DAPO opfordrer til, at der vedtages en endelig lov, baseret på størst muligt Folketingsflertal for at sikre en stabil og forudsigelig regulering for de danske brændeovnsejere og de danske brændeovnsproducenter.

Afsluttende bemærkninger

DAPO ser frem til at følge Folketingets behandling og ser frem til samarbejdet om at sikre en smidig implementering, herunder information om aldersbestemmelse af danskproducerede brændeovne.

DAPO stiller sig gerne til rådighed for yderligere kommentarer og eventuelle spørgsmål.

Med venlig hilsen

Carsten Bach
Formand for DAPO

LOBs HØRINGSSVAR

Lovforslag om ejerskifte bør målrettes

Indhold

- 1. LOVINDGREB ER TILTRÆNGT**
- 2. MERE ERHVERVS- END MILJØPOLITIK**
- 3. KONKURRERENDE PARTIKELFILTRE**
- 4. MODERNISERINGENS GRÆNSER**
- KONKLUSION, REFERENCER, BILAG**
- LOBs tidligere høringssvar (siden 2016)**

LANDSFORENINGEN TIL OPLYSNING OM BRÆNDERØGSFORURENING (LOB)

WWW.BRAENDEROEG.DK

HYLDEBJERG 25, 4330 HVALSØ, TEL. 46408883
BRAENDEROEG@BRAENDEROEG.DK

1. LOVINDGREB ER TILTRÆNGT

LOB hilser det velkommen, at brændeovns-markedet nu skal underlægges et initiativ fra lovgivningsmagtens side udover den regulering, der ligger i kravet om ovnenes lovpligtige typegodkendelse. Da den sidste regering i finansloven 2018/19 tog initiativ til en skrotnings-ordning med tilskud, blev dette reguleret administrativt på bekendtgørelses-niveau. Som det fremgår af bemærkningerne til det foreliggende lovforslag, handler det her om en bemyndigelseslov. Regeringen og Folketinget tager et politisk ansvar, når ejendommene kommer på markedet, jf. side 4:

”Regeringen foreslår med dette lovforslag at bemyndige miljøministeren til at indføre regler om udskiftning af fyringsanlæg eller nedlæggelse af ildsted ved ejerskifte af fast ejendom samt om oplysnings- og dokumentationspligter i den forbindelse.”

Bemyndigelsens målsætning er imidlertid beskeden: *”Bemyndigelsen vil i første omgang blive udnyttet til at forpligte nye ejere af fast ejendom til enten at udskifte brændeovne og pejseindsatse, som er produceret før 2003, eller at nedlægge ildstedet, og til at afholde alle udgifter forbundet hermed.”*

Fra 2022 kan de konkrete bestemmelser for ovnene dog skærpes, når reguleringen under EUs ecodesign-direktivet gennemføres: *”De af lovforslaget udmøntede regler kan skærpes for yderligere at øge udskiftningen af fyringsanlæg, hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af Danmarks EU-retlige forpligtelser i forhold til luftkvalitet og mål for reduktion af partikelemissioner.”*

LOBs vurdering: Hermed er der åbnet for, at også andre normer som f.eks. Verdenssundhedsorganisationen WHO's skrappe normer for partikeludslip eller Stockholmkonventionens anbefaling om udfasning af dioxin som vedvarende organisk skadestof, som nævnes i forbindelse med ecodesign-direktivet, kan føre til en ændring af lovens konkrete udmøntning. Efterregulering af hensyn til dioxin ville være særlig tiltrængt og skulle gerne følge eksemplet med den skorstens-regulering, som affaldsforbrændingsanlæg tidligere blev underlagt. Her er indført en grænseværdi for hvor meget dioxin affaldsforbrændingsanlæggene må udlede. De målte emissioner fra brændeovne har altid overskredet denne grænseværdi. Gennem 20 år er brændeovnenes dioxinemissioner ikke blevet mindre, snarere tværtimod (Miljøstyrelsens Miljøprojekter 649, 1969 og 2045; Arbejdsrapport 212 og 235 fra DMU). Administrationen har dog indtil nu ikke villet bruge denne overskridelse til de fornødne indgreb, idet man ser bort fra lokale koncentrationer af dioxin-forureningen i nærmiljøet, der kan medføre ligeså høje indtag af dioxin via indåndingsluften som via fødevarer (WHO Europe 2000).

2. MERE ERHVERVS- END MILJØPOLITIK

2.1 Miljøpolitisk ensidighed

Når der ifølge udkastet til lovforslaget skal *"indføre(s) regler om udskiftning af fyringsanlæg eller nedlæggelse af ildsted ved ejerskifte af fast ejendom"*, skulle man tro at disse to alternativer – helt bortset fra filterløsninger, der er ved at komme på markedet- ville blive ligeværdigt belyst. Men sådan forholder det sig ikke i den foreliggende tekst.

Ved at reducere farerne fra luftforureningen gennem brændeovne til et spørgsmål om partikel-massen, målt i vægtenheder, opregner forslaget kun nogle relative fordele: *"Gamle brændeovne udleder op til fem gange så mange partikler som nye brændeovne og har samtidig dårligere brændeøkonomi."* Dette er kun en halv sandhed, idet de særligt farlige ultrafine partikler, der skal tælles, holder sig på et absolut højt niveau i moderne ovne (Klippel og Nussbaumer 2007).

Men bemærkningerne til lovforslaget vover ufortrødent at forudsige fremtiden: *"Ordningen forventes samlet set i 2032, hvis ordningen som forventet træder i kraft i 2021, at betyde en ekstra udskiftning af ca. 55.000 brændeovne eller pejseindsatse, som enten erstattes af nye brændeovne eller pejseindsatser eller ildstedet nedlægges. Ordningen er med stor usikkerhed estimeret til at give en reduktion på ca. 13.000 tons partikler fra 2022-2042 (side 21/22)."*

Helt bortset fra at det er forvirrende med to forskellige perioder til opgørelse af konsekvenserne (2021-32 for udskiftningerne; 2022-42 for partikel-reduktionen), fremstilles det som ligegyldigt, om der kommer nye fyringsanlæg eller om ildstederne nedlægges. I sidstnævnte tilfælde siges ikke noget om, hvorvidt også skorstenene fjernes eller de kun tilmures.

LOBs vurdering: Det skaber en stor usikkerhed at beslutningstagerne ikke kan sammenligne, hvor stor en partikel-reduktion der kan forventes fra hhv. fornyelser og nedlæggelser. Ved sidstnævnte valg kunne alternativerne være brændselsfrie teknologier som f.eks. el-varme og varmepumper fra vind-el, fjernvarme og geotermi. I disse tilfælde bliver partikel-reduktionen og besparelserne i sundhedsmkostninger klart større. Især hvis man tager hensyn til dioxins skadevirkninger, der ville bortfalde, fordi det frembringes gennem og efter forbrænding, herunder i skorstenene der virker som dioxin-reaktorer.

2.2 Erhvervsmæssige konsekvenser

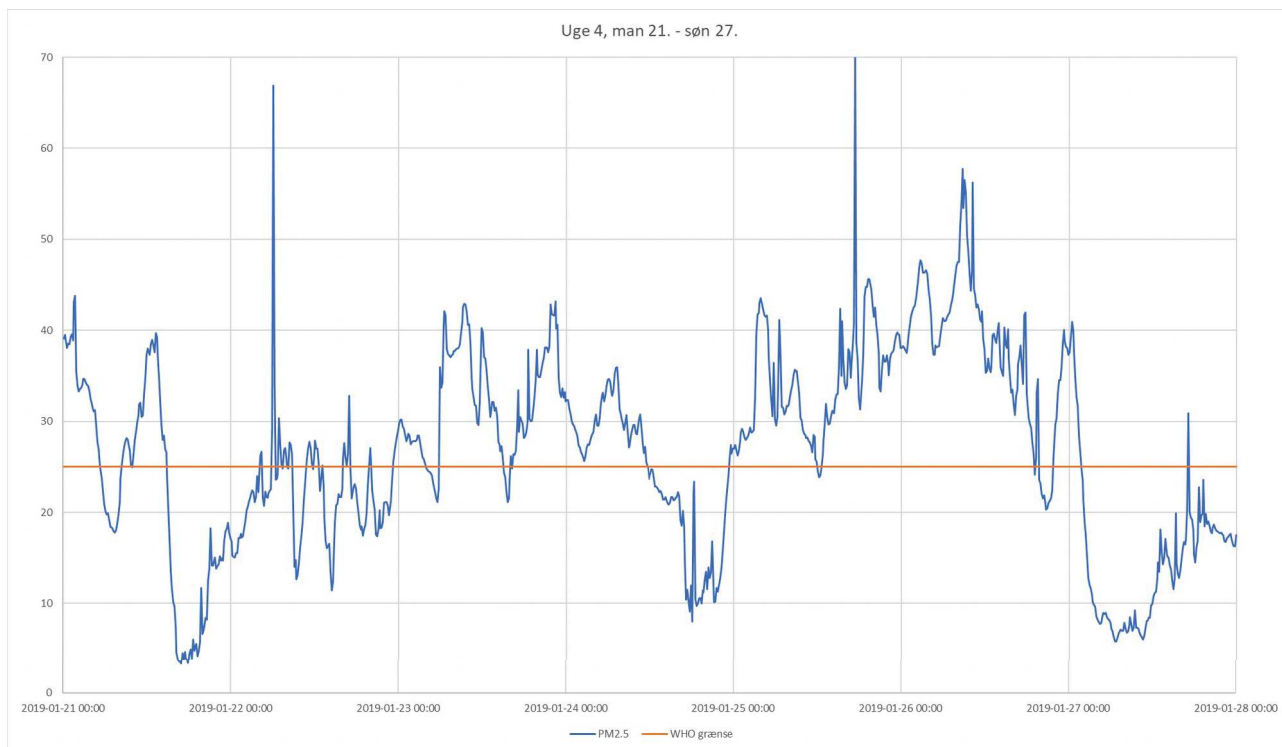
I centrum for lovforslaget står ovnproducenternes og skorstensfejernes erhvervsinteresser.

2.2.1 Hvad angår ovnproducenterne, gentages lobbyens ensidige opgørelse: *"De fleste danske producenter har udviklet modeller med endnu lavere udslip end de gældende miljøkrav (som hverken omfatter dioxin eller PAH, LOB), og kan også i mange tilfælde opfylde de partikel-krav, der gælder for det nordiske miljømærke, Svanen."* Regeringen bruger dette salgsargument til erhvervsfremme: *"Der forventes således udelukkende positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet i form af en øget efterspørgsel efter nye brændeovne og pejseindsatse"*(side 20).

Og der forventes i fremtiden mere af de samme vækstimpulser *"som led i den grønne omstilling...Selvom Danmark i dag overholder alle EU's grænseværdier, vil lovforslaget og den udmøntende bekendtgørelse bidrage til forbedret luftkvalitet og bidrage til målopfyldelse i tilfælde af, at EU's grænseværdier for luftkvalitet skærpes, også set i lyset af WHO's anbefalede grænseværdier for luftkvalitet, som er skrappere, end EU- grænseværdierne"* (side 3).

På grund af denne ensidighed påklistres kun en sidebemærkning om de menneskelige konsekvenser i det nære miljø: *"Udover at forbedre den målte og beregnede luftkvalitet vil lovforslaget og den udmøntende bekendtgørelse desuden kunne medvirke til at mindske røggener for de nærmeste naboer til brændefyring"*(side 3). Hvordan dette skulle lykkes i lokalområderne, bliver der ikke sagt mere om. Sundhedsskader er slet ikke nævnt, selvom de hører med ind i billedet (Czeskleba-Dupont 2018). WHO's anbefalede grænseværdi (rød streg i omstående figur =>) blev i ugevis overskredet af antallet af partikler, målt ved dørtærskelen til en beboer fra Ballerup kommune januar 2019 (se bilaget for uddybning). Dette er kun et eksempel.

Hvis regeringen mente hensynet til naboernes miljø alvorligt, var det oplagt at zoome ind på det forhøjede indtag af dioxin, som kan forventes i nærheden af brændeovnene som punktkilder. WHO Europe har gjort opmærksom på dette som en *"ekstrem situation"* på linje med indeklimate (WHO Europe 2000). - Ved opgørelser over partikel-forureningen, som DCE og den internationale forskning foretager, har det også vist sig at estimerne over skades-omkostninger bliver større, men også sikrere, jo tættere forskerne zoomer ind på gerningsstederne. Det skete, da DCE gik ned til 1x1km og dermed identificerede hotspots i København NV og på Amager (Jensen, S.S. m.fl. 2015). I New Zealand har forskerne brugt 1 ha til at opgøre stigningen i skadestue-besøg for småbørn ved stigende ovn-tæthed (<http://braenderoeg.dk/news.php?id=119>) og i Umeå 30 x 30 meter til at opgøre stigningen i demens-risiko for ældre ved stigende ovn-tæthed (<http://braenderoeg.dk/news.php?id=121>).

LOBs vurdering: Løse påstande om en win-win-situation for både ovnproducenter og røg-ofre virker svagt funderet. De kan næppe overbevise de over 500 000 borgere, der gentagne gange over for Statens Institut for Folkesundhed anonymt har tilkendegivet, at de føler sig generet af lugt fra brænderøg i deres kvarter (SIF 2014 og 2018). En tiendedel af dem føler sig endda stærkt generet. Fra 2013 til 2017 faldt disse store tal (set i forhold til de få klager, der når kommunerne) slet ikke. Det tyder på, at den normale fornyelse af brændeovns-bestanden på 15-20 000 om året ikke har hjulpet. Hvordan og hvorfor skulle en ekstra udskiftning af 5000 om året så gøre det?

2.2.2 Hvad angår skorstensfejer-erhvervet, erkendes i lovforslaget at dets interesser er berørt: *"Der kan være en mindre erhvervsøkonomisk konsekvens for skorstensfejerne, idet det forventes, at nogle brændeovns-ejere helt vil nedlægge deres ildsted, som følge af lovkravet om udskiftning, og skorstensfejerne dermed potentielt kan miste kunder."* Men der følger ikke noget skøn over, hvor mange af de 55 000 afmonteringer der kan tænkes at resultere i disse nedlæggelser. Eller om man vil lade være med at fremme dem for at begrænse skorstensfejer-erhvervets skader.

Til gengæld menes erhvervet at kunne drage fordel af lovforslagets krav om aldersbestemmelser, når disse først skal tilvejebringes: *"Skorstensfejerne vil opleve en mere-indtjening i de tilfælde, hvor de skal udfylde en aldersattest for at bestemme produktionsåret for et givent fyringsanlæg"* (side 20).

Da det kan antages at skorstensfejer-erhvervet føler sig truet af visse muligheder i

lovforslaget, skal det nævnes at Skorstensfejerlauget af 1778 gennem sagsanlæg ved Roskilde byret prøver at standse Lejre Kommune, der i flere lokalplaner siden efteråret 2018 har forbudt skorstene på nyt byggeri. En tilsvarende klage var ellers blevet afvist af planklagenævnet, der erklærede at privatøkonomiske interesser ikke kan begrunde en klage hos dem.

Det kan i øvrigt undre, at Furesø kommune ikke allerede er blevet draget i retten, siden den i sin Kommuneplan 2017 generelt har forbudt skorstene og dermed brændeovne i nyt byggeri i byzone.

LOBs vurdering: Udover spørgsmålet om at eliminere gamle ovne bør det komme i lovgivernes perspektiv, at der gennem forbud af etablering af skorstene i nyt byggeri kan opnås en virkning, der reelt forebygger både menneskelige og samfundsøkonomiske skader. Mon ikke dette svarer bedre til forsigtighedsprincippet end de meget usikre og lidet fyldestgørende tiltag, forslaget nævner?

3. KONKURRERENDE PARTIKELFILTRE

Innovationsfonden, som giver tilskud til udvikling af ny viden og teknologi, har ifølge DCE 2020 (Jensen, S.S. m.fl. 2020) givet tilskud ”til PXH innovation til udvikling af et elektrostatisk partikelfilter til montering i toppen af skorstenen, som produceres af exodraft. Filteret forventes markedsført i 2020. Ifølge producenten skulle partikelfilteret mindske antallet af partikler med 90-95% (ultrafine partikler) og reducere den totale partikelmasse med 70-75%.”

Samtidigt har Tonny Sander Holm udviklet et filtersystem, der skulle give mindst lige så gode resultater og inkludere rensning for dioxin, hvilket p.t. bliver testet. Læs mere på <https://processander.com/>

Markedsføringen af dette produkt kommer senere, men på grund af den teknologiske udvikling er lovforslaget nødt til at inddrage nye filterløsninger i handlemulighederne ved ejerskifte og et fortsat ønske om træfyring.

LOBs vurdering: Når lovforslaget nu er tænkt som led i samfundets grønne omstilling, burde der iværksættes en bred, demokratisk diskussion af, hvilke fordele og ulemper der er forbundet med ved ejerskifte enten at overgå til brændselsfrie teknologier, til nye brændeovne med filtre eller til nye brændeovne uden filtre. Og om alle tre alternativer skal finansieres uden tilskud som led i ejendomskøbene, som lovforslaget lægger op til.

4. MODERNISERINGENS GRÆNSER

Miljøforskere fra DCE har i 2015 påpeget at moderne brændeovne på grund af et

højere temperatur-niveau i driften udleder flere kvælstofilter end gamle ovne (Jensen, S.S. m.fl. 2015). Tilsvarende har Force Technology allerede i deres metodisk roste dioxin-analyse fra 2001 (Miljøministeriet/Miljøstyrelsen 2002 omhandler bl.a. Miljøprojekt 649) påpeget, at en brændeovn ved normal god drift udleder mere dioxin end ved den ellers dårligere 'nat-fyring' med engangs-påfyldning og at dette skyldes forskelle i temperatur-niveauet.

Siden 2017/18 har Teknologisk Institut (Andersen, J. 2017) og Force Technology (Schleicher, O. 2018) stillet spørgsmålstegn ved DCEs antagelse om faldende dioxin-udledninger fra moderne ovne, herunder svanemærkede. Deres måleresultater i laboratoriet og i marken (Brøndby) viser tværtimod væsentligt højere dioxin-værdier for moderne ovne, især i forhold til emissions-faktorerne, men også i forhold til de historiske målinger, som Force Technology omkring år 2000 har foretaget i laboratoriet og få år senere i større omfang i marken (Arbejdsrapporter 212 og 235, Gundsømagle).

Miljømyndighederne begrundet deres ensidige fokus på partiklerne med at forskning skulle have påvist at over 90% af skadesvirkninger af brændeovnenes luftforurening skyldes partikler. Men den tilgrundliggende forskning har ikke indarbejdet dioxinforureningen i sine opgørelser. Myndighederne fejler i dag faren fra dioxin til side, idet de mener at indtaget via indånding er betydningsløst. Se hertil de nævnte indvendinger fra WHO Europe 2000 om ekstreme situationer. Hertil kommer det kvalitative forhold, at indåndet dioxin såvel som ultrafine partikler via lugtecellerne direkte kan nå ind til hjernen (Czeskleba-Dupont 2018, s.141-144). Dette er formentlig medvirkende til den risiko for demens, der sidst i 2018 er blevet dokumenteret af Umeå universitet (<http://braenderoeg.dk/news.php?id=121>). Naboer i den fjerde-tætteste gruppe af områder med brændeovne løber en risiko, der er forhøjet med 30%, mens fyrbødernes er forhøjet med 70%.

LOBs vurdering: Som led i samfundets grønne omstilling burde myndighederne helt ned på det kommunale plan og i lokalsamfundene spørge borgerne, om de vil risikere fortsat påvirkning gennem dioxin og ultrafine partikler for at fortsætte med en teknologi, der kun i forhold til ældre ovne-typer udleder færre vægtige partikler? Som DCE 2020 fremhæver i sin rapport for Frederiksberg kommune, ligger de tilsvarende værdier for olie- og især naturgasfyr samt kollektive anlæg væsentligt lavere. Vi kan tilslutte os DCEs anbefaling om at give en "ekstra bonus" for ikke at erstatte en skrottet brændeovn med en ny (Jensen, S.S. m.fl. 2020, Virkemiddelkatalog, s.68).

KONKLUSION

Bemyndigelsen af miljøministeren til ved ejerskifte at gribe ind i ovnparkens sammensætning bør gennemføres. På baggrund af viden om giftstoffer, der ikke

gennem moderniseringen nedbringes i tilstrækkelig grad, bør målsætningen dog udvides til også at omfatte en præmie for nedlæggelsen af både fyringssted og skorstene. Herved ville miljø- og sundhedsmålene stå stærkere.

REFERENCER

Andersen, Jes Sig og René Lyngsø Hvidberg (2017): LABORATORIEMÅLINGER AF EMISSIONER FRA BRÆNDEOVNE VED FORSKELLIGE FYRINGSTEKNIKKER. **Teknologisk Institut** for Miljøstyrelsen, Miljøprojekt 1969

Arbejdsrapport fra **DMU** nr. 212. DIOXIN, PAH OG PARTIKLER FRA BRÆNDEOVNE. Glasius, M. m.fl. 2005

Arbejdsrapport fra **DMU** nr. 235. PARTIKLER OG ORGANISKE FORBINDELSER FRA TRÆFYRING – NYE UNDERSØGELSER AF UDSLIP OG KONCENTRATIONER. Glasius, M. m.fl. 2007

Czeskleba-Dupont, Solveig (2018): Brænderøg og Helbred – Fra kilde til krop (forlaget CNAS: www.cnas.dk)

Holst Jensen, Jan (2014): Notat om indikative partikelmålinger

Jensen, S.S. mfl. (2015): BRÆNDEOVNES BIDRAG TIL LUFTFORURENING I KØBENHAVN (Notat fra **DCE** -Nationalt Center for Miljø og Energi, 17-08-2015)
http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2015/Braenderoegs_bidrag_til_luftforurening_i_Kbh_revised_ssj_v2.pdf

Jensen, S. S. m.fl. (2020): VIRKEMIDDELKATALOG FOR BEGRÆNSNING AF LUFTFORURENING I FREDERIKSBERG KOMMUNE
Videnskabelig rapport fra **DCE** – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 346. Aarhus Universitet, Institut for Miljøvidenskab

Klippel, N. og Nussbaumer, T. (2007): WIRKUNG VON VERBRENNUNGSPARTIKELN. Vergleich der Gesundheitsrelevanz von Holzfeuerungen und Dieselmotoren (Verenum)
<http://www.verenum.ch/Publikationen/SBPartikelw.pdf>, s.33

Miljøministeriet/Miljøstyrelsen 2002: NY VIDEN OM DIOXINEMISSIONEN FRA MINDRE FORBRÆNDINGSANLÆG. I: NY VIDEN FRA MILJØSTYRELSEN, årg. 4, nr. 2, april, s. 9-12

Schleicher, Ole, red. 2018: IN-SITU MÅLINGER AF EMISSIONER FRA BRÆNDEOVNE I PRIVATE BOLIGER, **ForceTechnology** for Miljøstyrelsen, Miljøprojekt nr. 2045

Schleicher, Ole, Allan Astrup Jensen og Peter Blinksbjerg 2001: MÅLING AF DIOXINEMISSIONEN FRA UDVALGTE SEKUNDÆRE KILDER. **Dk-teknik** for Miljøstyrelsen, Miljøprojekt nr. 649

Statens Institut for Folkesundhed (2014): BOLIGMILJØ. Resultater fra Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2013

Statens Institut for Folkesundhed (2018): BOLIGMILJØ. Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2017

WHO Europe (2000): POLYCHLORINATED DIBENZO-DIOXINS AND DIBENZOFURANS. In: Air quality guidelines for Europe, 2nd ed. Copenhagen, s.104.
http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0005/74732/E71922.pdf

BILAG

Diagrammet i afsnit 2.2.1 viser resultatet af partikel-målinger tæt ved en bolig i Ballerup i januar 2019. Det er antallet af partikler i luften med en diameter mellem 0,5 og 2,5 µm, som er talt af Dylos DC170 tælleren. Tallene omregnes fra partikler per kubikfod til partikler per cm³ vha. en simpel enhedskonvertering.- Vi har valgt at måle partikler i størrelsesklassen 0,5 µm – 2,5 µm, dels fordi de fleste røgpartikler er mindre end 2,5 µm og dels fordi vi dermed kan sammenligne med WHO's anbefalede grænseværdier for PM_{2,5}. WHO's 2005 tærskelværdi for 24-timers gennemsnit er på 25 µg/m³. (Jan Holst Jensen 2014). Som det fremgår blev denne tærskelværdi overtrådt mange gange i uge 4, januar 2019. Dette skyldes nærheden til røgekilden (den af WHO Europe 2000 omtalte nærhed til punktkilder).

LOBs tidligere høringssvar (siden 2016)

21.01.16

HØRINGSSVAR

UDKAST TIL VEJLEDNING OM REGULERING AF LUFTFORURENING FRA BRÆNDEOVNE OG BRÆNDEKEDLER (Undgå røg fra hus til hus). Jf. Miljø- og Fødevareministeriets Høringsnotat: Vejledning om regulering af luftforurening fra brændefyring (Brændeovnsbekendtgørelsen m.m.), J. Nr. MST-5230-00257, s.58-91

11.12.2017

HØRINGSSVAR

UDKAST TIL BEKENDTGØRELSE OM REGULERING AF LUFTFORURENING FRA FYRINGSANLÆG TIL FAST BRÆNDSSEL UNDER 1 MW, 2017. (Journalnummer: MST 5230-00368)

7.1.2019

HØRINGSSVAR

VEDR. BEKENDTGØRELSE OM GODTGØRELSE TIL SKROTNING AF ÆLDRE BRÆNDEOVNE OG PEJSEINDSATSE (november 2018) J.Nr. MST-022-00389

8.3.2019

HØRINGSSVAR

VEDR. UDKAST TIL NATIONALT PROGRAM FOR REDUKTION AF LUFTFORURENING OG MILJØVURDERING (journalnummer 2019-1203)

KL høringssvar til begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg (journalnummer 2020-2326)

KL har modtaget udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom i høring.

KL takker for muligheden for at kommentere på loven.

KL kan tilslutte sig formodningen om, at partikeludledningen for Danmark som et hele kan begrænses ved at indføre regler, som gør, at de private brændeovne over en årrække bliver opgraderet til nyeste og reneste brændselsundtyttelse.

Da tilsynsmyndigheden i forhold til brændeovne er delt mellem miljøstyrelsen og kommunalbestyrelserne, forstår KL det sådan, at det alene er Miljøstyrelsen, der får administrative- og håndhævelsesmæssige opgaver forbundet med lovændringen og tilhørende bekendtgørelse.

KL har derfor ikke yderligere bemærkninger til lovændringen.

Med venlig hilsen

Charlotte Weber
Konsulent

Dato: 3. marts 2020

Sags ID: SAG-2020-01356
Dok. ID: 2889599

E-mail: CWEB@kl.dk
Direkte: 3370 3601

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1

Til Miljø- og Fødevareministeriet

E-mail: mfvm@mfvm.dk
cc.: brk@mfvm.dk / lahal@mfvm.dk

Dag, måned år
Side 1 af 1

J.nr. 2020-2326 Høringssvar til lovforslag om ejerskifteordning for brændeovne

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Miljø- og Fødevareministeriet har sendt et lovforslag om en ejerskifteordning for brændeovne i høring. Lovforslaget fastsætter krav om, at brændeovne og pejseindsatse fra før 2003 skal udskiftes eller nedlægges senest 12 måneder efter tinglyst ejerskifte af fast ejendom. Formålet er at mindske luftforureningen fra brændefyring samt at sikre en bedre og mere effektiv udnyttelse af træbiomassen til gavn for klimaet.

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

Direkte e-mail:
post@mtm.aarhus.dk

Sag: 13/033711

Aarhus Kommune kan bifalde hensigten med lovforslaget - men foreslår, at der også tilvejebringes bestemmelser, som åbner mulighed for, at de enkelte kommuner kan vedtage forskrifter, der fastsætter krav som supplement til gældende lovgivning. Vi ønsker desuden, at der arbejdes med incitamenter fremfor kun tvang. Dvs. at der gives en skrotningspræmie til brændeovne, der er fra før 2003, således at der fra Staten er en central finansiering i en eller anden grad.

Det anbefales derfor, at lovforslaget vedtages, og at der arbejdes videre med lovtiltag, der giver kommunerne redskaber og beføjelser til lokalt at træffe beslutning om regulering af brændeovne.

Med venlig

Bünyamin Simsek
Rådmand

/

Lone Dannerby Paulsen
Forvaltningschef

Kopi tilsendt: Kommunernes Landsforening

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Dato: 03. marts 2020

Direkte tlf.: 51 28 22 43
E-mail: tcmorch@hjertereforeningen.dk

Høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

Hjerteforeningen har med interesse læst udkast til lov om begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom og takker for muligheden for at kommentere på lovforslaget.

Hjerteforeningen er bekymret for forureningen fra brændeovne. Luftforurening med partikler er en betydelig risikofaktor på hjerte-kar-området. Global Burden of Disease anslår, at 2.140 danskere hvert år dør af iskæmisk hjertesygdom forårsaget af luftforurening. Hertil kommer dødsfald fra en række andre hjerte-kar-diagnoser. Det vurderes ligeledes, at 50% af dødsfaldene i Danmark, som stammer fra luftforurening, skyldes fyring med brændeovn og anden træfyring.

Det er derfor nødvendigt med tiltag, der effektivt mindsker luftforureningen fra brændeovne.

Hjerteforeningen finder det positivt, at regeringen ønsker at nedbringe forureningen fra brændeovne ved at stille krav om, at brændeovne, som er produceret før 1. januar 2003, skal udskiftes eller nedlægges ved ejerskifte af fast ejendom. Det er et skridt i den rigtige retning.

Det er dog yderligere Hjerteforeningens holdning, at den foreslåede ejerskifteordning ikke i tilstrækkelig grad vil nedbringe danskernes udsættelse for den sundhedsskadelig luftforurening fra brændeovne. Da kravene om udskiftning kun gælder i forbindelse med boligkøb, vil udskiftningen ske langsomt og vedrøre relativt få ovne. Det er desuden usikkert, hvor stor en andel af boligkøberne, der vælger henholdsvis helt at nedlægge deres brændeovn eller udskifte den med en nyere model. Udskiftningen af en ældre

brændeovn til en nyere model vil mindske partikeludledningen, men selv nyere, svanemærkede brændeovne er stadig årsag til massiv partikelforurening sammenlignet med andre varmekilder.

Hjerteforeningen opfordrer til, at man giver de enkelte kommuner mulighed for lokalt at fastsætte nærmere regler for, i hvilket omfang brændefyring skal være tilladt i deres kommune. Det kan f.eks. være med inspiration fra ”Malmø-modellen”, hvor brændeovne i områder med tæt bebyggelse ikke må anvendes som primær opvarmning, men må bruges i begrænset omfang (2x4 timer om ugen) under hensyntagen til naboerne.

Brændefyring medvirker til, at mange mennesker udsættes for unødvendig partikelforurening i nærmiljøet. På sigt bør man derfor overveje helt at udfase brugen af brændeovne i områder med tæt bebyggelse og adgang til central opvarmning.

Med venlig hilsen

Anne Kaltoft
Adm. direktør, Hjerteforeningen

3. marts 2020

Miljø- og Fødevarerministeriet
Slotholmsgade 12
1216 København K.
sendt elektronisk
e-mail: mfvm@mfvm.dk, brk@mfvm.dk, lahal@mfvm.dk

Strandboulevarden 49
2100 København Ø

Tlf +45 3525 7500
Fax +45 3525 7701
www.cancer.dk

UNDER PROTEKTION AF
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

Høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom), j.nr. 2020-2326

Kræftens Bekæmpelse har med interesse læst udkast til lov om begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom, og takker for muligheden for at kommentere på lovforslaget.

Kræftens Bekæmpelse er bekymrede for forureningen fra brændeovne. Luftforurening med partikler er kræftfremkaldende, og brænderøgen indeholder kræftfremkaldende stoffer, som f.eks. tjærestoffet benzo(a)pyren, dioxin og formaldehyd. Brændefyring står ifølge Miljøstyrelsen for størstedelen af den partikelforurening, der udledes i Danmark. Det er derfor nødvendigt med tiltag, der effektivt mindsker luftforureningen fra brændeovne.

Kræftens Bekæmpelse finder det positivt, at regeringen ønsker at nedbringe forureningen fra brændeovne ved at stille krav om, at brændeovne, som er produceret før 1. januar 2003, skal udskiftes eller nedlægges ved ejerskifte af fast ejendom. Det er et skridt i den rigtige retning, og Kræftens Bekæmpelse opfordrer til, at Miljøstyrelsen ved samme lejlighed informerer nye boligejere om brændeovnes påvirkning af indendørs og udendørs luftkvalitet samt om røgens klimapåvirkning

Men den foreslåede ejerskifteordning vil ikke i tilstrækkelig grad nedbringe danskernes udsættelse for sundhedsskadelig luftforurening fra brændeovne. Da kravene om udskiftning kun gælder i forbindelse med boligkøb, vil udskiftningen ske langsomt og vedrøre relativt få ovne. Det er desuden usikkert, hvor stor en andel af boligkøberne, der vælger hhv. helt nedlægge deres brændeovn eller udskifte den med en nyere model. Udskiftningen af en ældre brændeovn til en nyere model vil mindske partikeludledningen, men selv nyere, svanemærkede brændeovne er stadig årsag til massiv partikelforurening sammenlignet med andre varmekilder.

Kræftens Bekæmpelse opfordrer til, at man giver de enkelte kommuner mulighed for lokalt at fastsætte nærmere regler for om og i hvilket omfang brændefyring skal være tilladt i deres kommune. Det kan f.eks. være med inspiration fra ”Malmø-modellen”, hvor brændeovne i områder med tæt bebyggelse, ikke må anvendes som primær opvarmning, men må bruges i begrænset omfang (2x4 timer om ugen) under hensyntagen til naboerne.

Brændefyring medvirker til mange menneskers udsættelse for unødvendig partikelforurening i nærmiljøet. På sigt bør man derfor overveje helt at udfase brugen af brændeovne i områder med tæt bebyggelse og adgang til central opvarmning.

Med venlig hilsen

Mette Lolk Hanak
Forebyggelseschef

Høringssvar: Udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom) - journalnummer 2020-2326

I Dansk Miljøteknologi hilser vi lovforslaget velkomment. Det er på tide, at der bliver gjort noget mod forureningen fra brændeovne, og dette lovforslag rummer en del af løsningen. Dog bør der tages flere skridt for at opfylde den miljøpolitiske målsætning om lavere emissioner fra mindre fyringsanlæg – ikke mindst i lyset af, at der findes nye teknologiske løsninger.

Helt principielt mener vi, at alle mindre fyringsanlæg burde reguleres via udledningskrav ligesom alle andre luftforurenende aktiviteter. Udledningskravene skal fastlægges på baggrund af bedste tilgængelige teknologi (BAT) både hvad angår fyringsanlæggenes performance samt de nye teknologiske muligheder i forhold til røggasrensning, der i lovforslagets nuværende form fuldstændigt overses.

Man kan eventuelt nøjes med at gennemføre kravene i områder, der ligger indenfor en miljøzone (som kommunerne skal have udvidet adgang til at etablere efter eget ønske), og som er dækket ind under den kollektive varmforsyning.

Nye miljøteknologiske muligheder

Et elektrostatiske filter mindsker antallet af partikler med 90-95% (fine og ultrafine partikler) og reducerer den totale partikelmasse med 70-75%.

Filteret installeres på toppen af skorstenen, hvor røggassen er koldest. Det gør den fordi partikler i forbindelse med nedkøling kondenseres og går fra at være gasbårne til at være faste partikler, der kan indfanges. Herefter opnås effekten ved at udnytte en elektrisk spændingsforskel, der får partiklerne til at klæbe sig til et opsamlingsgitter fremfor at blive sendt ud af skorstenen.

Filteret er udstyret med en selvrensende funktion i flere trin. Størstedelen af de partikler, der indfanges, vil blive brændt af idet ildstedet slukkes, og der kommer ilt gennem den varme skorsten. De resterende partikler bliver elimineret, når automatiske rystelser i opsamlingsgitteret enten sender partiklerne tilbage i brændeovnen, hvor de bliver forbrændt ved næste optænding, eller opsamles af en skorstensfejer. Derudover er der påmonteret en integreret røg suger, der sikrer et optimalt træk i skorstenen, som gør det nemmere at tænde op i brændeovnen og som reducerer den indendørs luftforurening, der opstår i forbindelse med optænding.

Elektrostatiske filtre er især effektive, når det kommer til at reducere udledningen af de ultrafine partikler, der også er de mest sundhedsskadelige. Det er en vigtig pointe, fordi nyere brændeovne rigtigt nok udleder færre partikler i masse, men i det der udledes, er antallet af ultrafine partikler højere end i brændeovne af ældre dato.

Et elektrostatiske filter koster på nuværende tidspunkt 14.000 kr. inklusiv moms, og prisen forventes at blive reduceret til det halve i kraft med at ordrevolumen stiger. Så er vi nede i en beløbsstørrelse, der ikke længere kan blokere for handling.

Bidrag til overholdelse af NEC direktivet

Danmark er forpligtet til at reducere partikeludledningen med 8.460 tons i 2020 og 14.100 tons i 2030 sammenlignet med 2005-niveauet.

Et elektrostatisk partikelfilter kan reducere udslippet fra en miljømærket brændeovn med mindst 70 % (målt i partikelmasse). Hvis der blev installeret partikelfiltre på halvdelen af Danmarks ca. 670.000 brændeovne, ville udslippet af partikler blive reduceret med 2.164 tons årligt.¹ Det imødekommer godt ¼ af 2020-forpligtelsen. Det er vel at mærke et konservativt estimat, da vi ikke medregner effekten af at skifte de ældste og mest emissionstunge brændeovne ud med nye miljømærkede brændeovne.

Tallet ovenfor indikerer således, at vi ved at erstatte de ældste og meget emissionstunge brændeovne samt stille krav om filtre, ville komme et meget langt stykke ad vejen i forhold til vores internationale reduktionsforpligtelser. Det skal yderligere bemærkes, at dioxiner og NOx binder sig til faste partikler, hvorfor disse værdier også reduceres, når antallet af faste partikler reduceres.

Vi foreslår i øvrigt, at man med konkrete beregninger sikrer sig, at tiltagene med sikkerhed fører til, at vi mindst overholder NEC direktivet i 2025, og at dokumentationen lægges frem.

Håndhævelsen skal kobles til dataindsamling og bedre viden

I lovforslaget står, at det *er væsentligt, at tilsynet og håndhævelsen er særligt effektivt for at sikre den fulde miljøeffekt.*

I Dansk Miljøteknologi er vi helt enige, men vi savner mere opmærksomhed på håndhævelsen i forbindelse med brugen af de mindre fyringsanlæg. Det er oplagt at lægge op til et tættere samarbejde med skorstensfejerne, der kan sikre, at udledningskravene overholdes.

Opdyrkning af nye teknologier og markeder

Det er relativt nyt, at vi i Danmark har teknologiproducenter, der udvikler renseløsninger til mindre fyringsanlæg. Potentialer er til at få øje på, men markedet opstår ikke af sig selv. Det er helt afgørende, at myndighederne understøtter udviklingen ved at stille udledningskrav til de mindre fyringsanlæg, og dermed skubber på for en modning af markedet for røgrønsning til brændeovne, der på sigt vil kunne bidrage med både lokalt forankrede arbejdspladser og eksport.

/Signe Sonne-Holm
3. marts 2020

¹ Beregningen bygger på, at det samlede nationale brændeforbrug i private boliger og sommerhuse er 22.900 TJ pr. år, og en miljømærket brændeovn fra 2004 udleder 270 gram partikler pr. GJ. Se https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Statistik/braende_2015.pdf og Clean Heat: Pollution from residential burning (<https://www.clean-heat.eu/en/actions/info-material.html>).

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Vedr. Journalnummer 2020-2326

Sendt til: mfvm@mfvm.dk,
Med kopi til brk@mfvm.dk og lahal@mfvm.dk

3. marts 2020

Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

Dansk Skovforening sender hermed sine kommentarer til høringen på lovforslaget.

Lovforslagets indhold overordnet set

Vi finder det positivt, at der arbejdes for at mindske partikelforureningen i Danmark, og anerkender at udskiftning af udslidte brændeovne er et af flere farbare spor.

Dansk Skovforening tilslutter sig ministeriets hensigt med lovforslaget om at begrænse partikelforureningen fra brændeovne ved at indføre et krav om udskiftning eller nedlæggelse af brændeovne i forbindelse med ejerskifte, såfremt den eksisterende brændeovn er produceret før den 1. januar 2003. Vi ser dog gerne, at der gives compensation.

Det bør overvejes om der kan laves en model med lempeligere krav til eksempelvis sommerhuse, der har varmepumpe eller anden supplerende opvarmning, hvor brændeovnen ikke er den primære varmekilde, så de ikke tvinges til at skifte brændeovn ved ejerskifte.

Lovforslagets implementering

Den specifikke implementering af reglerne sker via bekendtgørelse, baseret på en meget generel lovhjemmel, der bemyndiger ministeren. Ud fra det beskrevne er der i vores optik ikke meget, der afskærer ministeren fra yderligere ændringer og stramninger uden at skulle inddrage Folketinget i fremtiden. Det mener vi er bekymrende, da formuleringen i bemærkningerne tyder på potentielle kommende stramninger. Her kan nævnes (Dansk Skovforenings fremhævninger):

- "De af lovforslaget **udmøntede regler kan skærpes for yderligere** at øge udskiftningen af fyringsanlæg, hvis det vurderes nødvendigt..." (side 4).

- "Konkret foreslås **bemyndigelsen i første omgang** at blive udnyttet til at fastsætte krav om udskiftning af brændeovne og pejseindsatse, som er produceret før den 1. januar 2003" (side 10).
- "Andre typer af fyringsanlæg, såsom brændekedler, pillefyr, halmfyr, mv. vil således ikke blive omfattet af udskiftningskravet **i den første udmøntning af bemyndigelsen**" (side 10).
- "**Bemyndigelsen rummer mulighed for dels at skærpe det fastsatte alderskrav eller alternativt at fastsætte et partikeludledningskrav**, dels at fastsætte krav om udskiftning af andre typer af fyringsanlæg, hvis det vurderes miljø- eller sundhedsmæssigt nødvendigt..." (side 12).

For huse på landet vil særligt punkt 3 være stærkt problematisk og Dansk Skovforening opfordrer derfor til at lovforslaget bliver mere tydeligt, så der ikke er givet carte blanche til stramninger uden yderligere behandling i Folketinget.

Udvidelse af skrotningspræmieordningen

Der er på nuværende tidspunkt et skrotningspræmieordning på brændeovne ældre end 1995. Denne ordning kunne udvides med brændeovne op til 2003, og dermed understøtte en frivillig udskiftningen til mere miljørigtige brændeovne.

Med venlig hilsen

Ditte Galsgård
Dansk Skovforening

Fra: Ditte Galsgård <dg@skovforeningen.dk>
Sendt: 5. marts 2020 08:06
Til: mfvm@mfvm.dk
Cc: lahal@mfvm.dk; brk@mfvm.dk
Emne: SV: Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

Kære jer

Vi har indsendt høringssvar, men er efterfølgende kommet i tanke om et relevant supplement, som vi håber, I vil tage i betragtning trods alt, da det har kulturhistorisk værdi.

Det drejer sig om en mulighed for at undtage eller give dispensation til gamle brændeovne o.l. i fredede bygninger og bevaringsværdige omgivelser. Der findes nogle historiske brændeovne rundt omkring på gamle godser og herregårde eksempelvis Ledreborg Slot og andre steder.

Hav en rigtig god dag.

Med venlig hilsen

Ditte Galsgård

Politisk konsulent, Cand. silv.
Erhvervspolitisk Afdeling

Dansk Skovforening (Danish Forest Association)

Amalievej 20, 1875 Frederiksberg C, Danmark

Web: www.skovforeningen.dk | [Facebook](#) | [Twitter](#)

Direkte:

Mobil: 2611 7517

E-mail: dg@skovforeningen.dk

Dansk Skovforening er skovbrugets brancheorganisation. Dansk Skovforening arbejder for at fremme danske skov- og naturejeres erhvervsmæssige og faglige interesser og ejernes mulighed for at bevare og udvikle naturværdier.

Fra: Ditte Galsgård

Sendt: 3. marts 2020 13:21

Til: mfvm@mfvm.dk

Cc: lahal@mfvm.dk; brk@mfvm.dk

Emne: Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

Vedhæftet er høringssvar fra Dansk Skovforening.

Hav en god dag.

Med venlig hilsen

Ditte Galsgård

Politisk konsulent, Erhvervspolitisk Afdeling

Dansk Skovforening (Danish Forest Association)

Amalievej 20, 1875 Frederiksberg C, Danmark

Web: www.skovforeningen.dk | [Facebook](#) | [Twitter](#)

Direkte: 2611 7517

E-mail: dg@skovforeningen.dk

 Det sammenkædede billede kan ikke vises. Filen er muligvis blevet flyttet, slettet eller dækket. Kontroller, at linket peger på den korrekte fil og placering.

Dansk Skovforening er skovbrugets brancheorganisation. Dansk Skovforening arbejder for at fremme danske skov- og naturejeres erhvervsmæssige og faglige interesser og ejernes mulighed for at bevare og udvikle naturværdier.

Læs mere i vores [profilbrochure](#).

Miljø- og Fødevareministeriet
Erhvervsregulering
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Sendt pr. e-mail til mfvm@mfvm.dk samt cc til brk@mfvm.dk og lahal@mfvm.dk

3. marts 2020

Høring vedrørende udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom) – Journalnummer 2020-2326.

Danske BOLIGadvokater har ved e-mail af den 12. februar 2020 modtaget ovennævnte høring af udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse med frist for høringssvar den 3. marts 2020.

Danske Advokater og Danske BOLIGadvokater skal i den anledning fremkomme med følgende bemærkninger:

Danske Advokater og Danske BOLIGadvokater har ikke indvendinger mod lovforslagets formål, som er at forbedre luftkvaliteten ved at begrænse partikelforureningen fra i første omgang brændeovne og pejseindsatse i Danmark.

Hvad angår den administrative sikring af, at udskiftning er sket/sker i det fornødne omfang, finder Danske Advokater og Danske BOLIGadvokater anledning til at gøre opmærksom på, at det synes uhensigtsmæssigt at oplysning om boligens evt. brændeovn/pejseindsats og evt. registrering af efterfølgende ændring skal registreres i tinglysningssystemet i forbindelse med ejerskifter og op til 12 måneder efter, sådan som det foreslås i bemærkningerne til forslaget. Tingbogen bør i overensstemmelse med formålet med dette institut legitimere adkomst til fast ejendom samt sikre beskyttelse mod tredjemands utinglyste rettigheder. Oplysninger om brændeovn/pejseindsats hører mere naturligt hjemme i BBR, som i forvejen rummer en lang række oplysninger af tilsvarende karakter om den enkelte bolig. Det foreslås derfor, at det undersøges, om den foreslåede ordning i stedet kan administreres ved brug af BBR-systemet.

Med venlig hilsen

Danske Advokater

Jeanie Sølager Bigler
Retschef

Danske BOLIGadvokater®

Jan Schøtt-Petersen
Formand

Angående ny lovforslag om brændeovne.

Forslaget er blevet tilsendt mig, og jeg er blevet bedt om at læse det-

Indledningsvis, skal det nævnes, at jeg egner mig bedre til, at have fat i den ene ende af en skovl, end til at læse rapporter, og endnu mindre til at skrive dem.

Det er heldigvis ikke flue sæson, for der var fri indflyvning, alt efter at underkæben hang længere og længere ned under læsningen.

Der er mange sider, og ikke et eneste fakta, alt er anelser, tro, formodninger, vurderinger, skøn o.s.v.

Det er selv sagt umulig at komme med et fornuftigt modsvar, når det hele er helt uden for virkelighedens verden.

Jeg synes miljøministeriet skal gå tilbage og starte seriøs forskning og belysning af området, og jeg mener seriøs ikke som nu, hvor man sætter nogle tal ind i et regneark og justere så facit passer politisk.

Da det hele startede for år tilbage med overskrifter: 70% af al forurening kommer fra brændeovne. Det stammede fra økologiskråd, og fra en rapport, som jeg desværre ikke har kunnet grave frem.

Efter hukommelsen, var det fra en måling, hvor man en vindstille aften i en gade med mange brændeovne havde foretaget en måling, altså for brændeovne en fjendtlig måling-

Resultatet var, at 80% af partiklerne kom fra udlandet, så var der 20% tilbage af dem kom de 4% fra brændefyring og heraf var de 70% fra brændeovne, de 70% blev så nyheden med hjælp fra økologiskråd.

Hvis man regner det ud, tager 20 og divider med 100 og ganger 4, så er vi under 1% og så divider det med 100 og ganger med 70, så er vi under en halv procent, og det var en fjendtlig måling.

Hvis det bliver delt ud over landet og i forhold til, hvor meget eller hvor lidt brændeovne bliver brugt, så vil vi lynhurtig komme ned på ganske få promiller, som der oven i er undersøgelser, som underbygger ikke er farlige, partikler fra brændefyring tåler menneske godt.

Da jeg gik i skole, længe før lommeregnerne, blev vi belært om, at når vi havde et facit, skulle vi lave en sandsynlighedsberegning og til slut en alm. Fornuftig vurdering kan det passe.

Der står en masse brændeovne i Dk, som aldrig bliver brugt, og mange flere, som kun bliver brugt få gange om året, kan det tænkes, at det er her vi finder en stor % del af de gamle ovne? Hvad giver så mindst klima belastning, lade dem stå, eller producerer nye? Er der nogen partikel besparelse at hente her?

F. eks Hetas brændeovne fra først i halvfemserne, de gik lige igennem uden der blev ændret en skrue med prøvningsattest, og det var der også andre fabrikater, som gjorde, er der store partikel og miljø besparelser at hente her?

Ind til slut halvtredserne blev der fyret på livet løs i mange ildsteder i alle huse, som var uisolerede, der blev fyret med træ, kul, tørv brunkul o.s.v. Da kunne det måske mærkes, og det er jo forholdene i nogle af landene syd for os.

I halvfemserne blev der fyret i brændeovne med træ, fra begyndelserne af nullerne er forholdene ændret, dem, som fyrer meget, har fået pilleovne, og her er det brand teknisk muligt at optimere forbrændingen optimal, er der noget at hente her? Med klima og miljø?

Forbruget af brænde er faldet voldsomt, de fleste bruger kun få rummeter om året. For 20 år siden blev alt træ affaldstræ fra trævarefabrikkerne brændt i brændeovne, nu er fabrikkerne flyttet til udlandet og det som er tilbage bliver lavet i træpiller. Dem, som solgte motorsave og trailer, havde kronede dage, det er ovre.

Her i februar er jeg begyndt at kigge efter skorstene med røg, og huse med brændestakke, selv om jeg kører rundt i det ganske land er det sjældent, jeg ser røg fra en villa skorsten. Jeg er også begyndt at kigge efter brændestakke, vores kunder er brændeovns ejere, men der er ikke ret meget brænde rundt omkring, slet ikke som for få år siden.

Inden man laver en så restriktiv, administrativ, resursekrævende, dyr, og miljøbelastende tung lovgivning, synes jeg miljøministeren og medarbejdere skulle smutte rundt i det ganske land. og ved brug af sund fornuft, kigge på problemerne, hvis de kan få øje på dem. Var det ikke regerings grundlaget at nedbringe bureaukratiet og klimabelastningen? Og det er jo lidt det samme.

Hvorfor ikke bare fortsætte med en eller anden skrotningsordning, så løser problemet sig selv stille og rolig. Jeg tænker DDR, når man vil løse et problem man ikke aner om, der eksisterer med 800 politisager om året, hvad er miljøbelastningen af 800 politisager?

Der er to årstal, som jeg ikke forstår, Hvorfor 1920, i det gamle var det 1940, man bør behandle folk ordentlig, når man engang har sagt 1940, så må det være det-

Det andet er 2003, det lyder umiddelbart tude tosset, hvorfor ikke sige, der skal være prøvningsattest, og så fjerne reglen om fritagelse ved ejendomsoverdragelse. Og så ladet det være ansvarspådragende for byggesagkyndige og ejendomsmæglere ikke at oplyse såvel køber som sælger, så vil man helt sikkert nå meget tæt på 100% i mål. Og så spare man de mange millioner til opbygning af en bureaukratisk system i miljøministeriet, og sparer miljøet.

Det med 2003 ligner et eller andet med svane mærket, som jeg ikke forstår. Der er helt klare regler for brændeovne, og det er svanemærket ikke en del af. Er det skjult reklame, vennetjenester, pamperi, eller, hvor passer det ind? Jeg forstår det ikke, for resten, hvis ikke jeg husker forkert, så var de første svanemærkede brændeovne med udenlandske brændplader med asbest.

Nu er det jo ikke for sjov, man skriver, at man vil spare 13.000 tons partikler. Min påstand vil være, at det kan man ikke, de ovne der virkelig bliver brugt er skiftet for længst til pilleovne eller nye brændeovne.

Man har sænket niveauet fra 10 gram pr kilo træ til 4 gram pr kilo træ, hvis vi siger det er besparelsen så:

Så skal vi have lavet alle de tons om til gram 13.000 tons er det samme som 13.000.000 kg og det er igen det samme som 13.000.000.000 gram hvis besparelsen er 6 gram pr kg, så skal vi altså afbrænde 13.000.000.000 divideret med 6, det giver næsten 2,2 milliarder kg træ, og hvis besparelsen er mindre, hvad jeg tror, så er det måske 5 milliarder kg træ. Så vi skal til at have gang i kædesavene, hvis de skal lykkes. Jeg har prøvet at gange og dividere, men jeg får ingen mening med virkeligheden

Jeg bryder mig ikke om, at lovforslaget giver den til enhver tid siddende miljøminister ret til at indfører regler efter for godt befindende.

Jeg er dybt rystet over at et ministerium kommer med et forslag uden hold i virkeligheden, kun baseret på antagelser, skøn og regneark, som vil bevirke en ekstra udgift til administration i miljøministeriet på 8 millioner og belaste politi og retsvæsenet med 800 sager årlig.

Man indregner en sundheds besparende faktor, jeg synes ikke engang, jeg kan kalde det for useriøs, for jeg mener det er ren vrøvl.

For det første er partikler fra brændefyring i Dk ikke bare vildt over drevet men, helt uden hold i virkeligheden, og skal det absolut være, fortæller de undersøgelser, der er lavet, at vi genetisk tåler partikler fra brændefyring i meget store mængder.

Det med for tidlig døde, første gang jeg så det, var en rapport, hvor man, formodentlig for at gøre det lidt mere spændende, sagde at man ved en vis mængde partikler forudsatte, at det ville medføre et antal for tidlig døde, når man rede gjorde for det, er der ikke noget forkert idet.

Men siden er det blevet brugt og misbrugt som den sande videnskab. Det er ikke sikkert, der nogen døde, og som måleenhed kan man jo bare ændre den, så den passer til formålet. I alle tilfælde mener jeg det bør fjernes fra et ministielt forslaget, for anstændighedens skyld.

MUSEN og ELEFANTEN

Jeg kommer til at tænke på historien om musen og elefanten, desværre husker jeg ikke så godt, så jeg vil gerne sige undskyld hvis jeg husker forkert.

Oppe på broen gik musen og elefanten, hold op hvor vi tramper sagde musen.

Neden under stod en hel masse, en af dem var præsten Kåte, han var formand for en forening med et fint navn, og fik penge fra et dinge donge selskab, som ikke kunne lide mus, pludselig sagde han, jeg ved 70% af alt støj kommer fra musene, det kom i nyhederne, og straks var stemmeslugerne der, det skulle der gøres noget ved.

Så var der en, som fandt på at give musene sokker på, så målte man at musene larmede 70% mindre, og ministeren føjede til, at hvis man satte en klistermærke af en grøn fugl på sokkerne, blev det endnu bedre.

Ministeren var glad, for når man nu ved, musene stod for 70% af al støj, og man reducerede det med 70%, når man så puttede det ind i et regneark, havde man mere end halveret landets støj niveau. Så kunne man leve op til sine forpligtigelse over for WHO, EU, NATO, FN og tjene som eksempel for andre lande.

Ministeren var glad, musene svedte, elefanten trampede videre.

Dem som solgte sokker og klistermærker med grønne fugle tjente penge, alle var glade.

Så var der præsten Kåte, han fik jo ikke fjerne musene, så måske pengestrømmen svinder ind, men skidt han kan bare lave en ny forening med et endnu finere navn og komme på finansloven

Så må alle da være glade.

Høringssvar fra exodraft A/S til udkast til lov om ændring
af lov om miljøbeskyttelse. Journalnummer 2020-2326

Odense, den 3. marts 2020

Miljø- og Fødevareministeriet

Alene fremsendt på mail:

mfvm@mfvm.dk

cc: Brian Kristensen brk@mfvm.dk, og

Lars Hald lahal@mfvm.dk

Slotholmsgade 12

København K.

Høringssvar vedr. udkast til lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom). Journalnummer 2020-2326

1. Tak

Først vil vi gerne takke for lejligheden til at kommentere på det fremsendte lovforslag. Vi må rose regering og Folketing for at have fokus på at nedbringe luftforureningen ved den langsigtede plan og ved dette helt konkrete initiativ.

Lovforslaget er et skridt i den rigtige retning, og det passer fint med FN's Verdensmål, som vi også er optaget af, og det ligger inden for rammerne af Ecodesign-direktivet¹ og i sin forlængelse af "Nationalt Program for reduktion af luftforurening" fra april 2019 (her særligt s. 41-43)².

2. Større plan med trinvis indfasning er sundhedsmæssigt og kommercielt nødvendigt, ligesom det samfundsøkonomisk er klogt

exodraft kan imidlertid ikke skjule, at det miljømæssigt og forretningsmæssigt er uhyre afgørende, at det videre arbejde for at nedbringe miljøpåvirkningerne fra brændeovne lægges i fastere rammer.

exodraft har, gennem datterselskabet PHX innovation, siden 2012 arbejdet med at nedbringe partikelantallet og -mængden fra brændeovne. Det har været et langt forsknings- og udviklingsarbejde, som staten, gennem MUDP og Innovationsfonden, har støttet en række gange, og som har kostet virksomheden mange millioner kroner. Det har vi gjort med glæde, men også

¹ https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/harmonised-standards/ecodesign/powersupplies_en

² <https://www.ft.dk/samling/20181/almindel/MOF/bilag/514/2041649/index.htm>

Høringssvar fra exodraft A/S til udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. Journalnummer 2020-2326

med en forventning om, at det filter til partikelreduktion på brændeovne, vi har udviklet, skulle i brug. Heldigvis er der en række borgere i ind- og udland, som VIL have den bedste miljøbeskyttelse, men indfasning af brændeovnsfiltre – eller anden teknologi, der kan nå de samme grader af rensning – må støttes ved lovgivning med stadig strammere grænseværdier og anerkendelse af teknologiske løsningsmuligheder. Dette lovforslag – eller implementeringen af det i bekendtgørelser - bør derfor suppleres med en bestemmelse om, at man ved ejerskifte alternativt til udskiftning af brændeovn eller nedlæggelse af ildsted kan montere brændeovnsfilter eller anden tilsvarende partikelemissionsreducerende teknologi. Derved opnås også en fleksibilitet i bemyndighedsbestemmelsen til at imødekomme både nuværende, ny og fremtidig teknologi i efterfølgende bekendtgørelser.

exodraft har sat spaden i jorden til en ny fabrik til 80 mio. kr. i Langeskov på Fyn i tillid til, at det danske samfund og EU vil den renere luft. Samfundsøkonomisk har Miljøstyrelsen for år tilbage beregnet at netop luftrensning er den samfundsøkonomiske mest hensigtsmæssige³.

Ligeledes er det nødvendigt, at offentlige virksomheder, styrelser, regioner og kommuner køber den grønne teknologi, og ikke indfaser den som de sidste. Den offentlige sektor kan være med til at udvikle og præge den grønne omstilling ved en sådan aktiv handling. Dette kunne udmærket lægges ind i lovforslaget eller den opfølgende bekendtgørelse, at alle offentligt ejede brændeovne pr. 1. januar 2022 skal overholde sådanne skrappe krav til luftkvaliteten. Det ville også helt konkret vise borgerne, at det offentlige går foran i arbejdet for en renere luft.

Udviklingens første trin er således brændeovnsfiltre eller tilsvarende luftkvalitetsforbedrende teknologi ved ejerskifte. Et næste trin kunne være ved alle nye brændeovne i fjernvarmeområder, og sidenhen kunne brændeovnsfiltre eller lignende teknologi gøres obligatorisk i byområder.

Den samlede indsats skal bestemt fastholde informationerne om rigtig fyring, ligesom alle nye ejere af brændeovne bør oplyses grundigt om rigtig fyring.

EU er uhyre vigtig i denne sammenhæng. Danmark bør presse på, så kravene til brændeovne til stadighed strammes. Det vil reducere den store del af partiklerne, som tilføres Danmark udefra.

Når det såkaldte direktiv om Ecodesign⁴ træder i kraft i 2022 betyder det nemlig en lille svækkelse i Danmark, men en stramning i mange andre lande, som også påvirker antallet af partikler i Danmark.

Prisen på brændeovnsfiltre og anden tilsvarende teknologi vil gå ned i takt med en stigende efterspørgsel. Udebliver efterspørgslen, så må produktionen naturligvis omstilles i alle de virksomheder, som arbejder på at forbedre luftkvaliteten, men det vil næppe være samfundsøkonomisk, privatøkonomisk og sundhedsmæssigt hensigtsmæssigt.

³ "Brændeovne og små kedler", 2007 (Miljøprojekt nr. 1164)

⁴ https://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/harmonised-standards/ecodesign/powersupplies_en

3. Vi har filteret – brug det ligesom i Tyskland

exodraft har som nævnt et brændeovnsfilter, som kan tage 90-95 pct. af antallet af partiklerne. exodrafts filter har gennemgået en række test hos Teknologisk Institut (TI) i Århus, Danmarks Tekniske Universitet (DTU) i København og Rhein-Ruhr Feuerstätten Prüfstelle GmbH (RRF) i Tyskland. Brændeovnsfilteret har endvidere fået en abZ-godkendelse fra DIBt i Tyskland.

Som bilag til dette høringssvar vedhæftes et faktaark om Blauer Engel i Tyskland og reglerne for at få Blauer Engel i Tyskland for brændeovne. exodrafts brændeovnsfilter klarer alle disse høje krav. Forsøgene gennemført på DTU har samtidig vist, at vort filter giver en stor reduktion af black carbon.

Filteret kan eftermonteres på eksisterende skorstene og derved reducere udledningen af partikler fra brændeovne og pejseindsatse, som ikke nemt kan udskiftes og som ikke ønskes nedlagt. Det kan også bruges som påbudsmulighed for kommunerne. exodrafts brændeovnsfilter har en speciel patentanmeldt rensfunktion, som gør, at effektiviteten bevares over tid. Brændeovnsfiltrene er i produktion, og de sælges både i bl.a. Danmark og Tyskland. Til at klare en forhåbentlig voksende efterspørgsel har vi taget første spadestik til en ny fabrik til 80 mio. kr. i Langeskov på Fyn. Fabrikken forventes at stå færdig til januar 2021, så en stigende produktion kan igangsættes.

I Danmark er der ikke regnet på værdien af brændeovnsfiltre de seneste mange år. I ”Virkemiddelkatalog for luftforurening i Region Hovedstaden,” Aarhus Universitet, 2018, anses det side 82-83 nærmest for utænkeligt og forudsættende et ”teknologisk tigerspring”. Det ”tigerspring” er nu taget, så vi må anbefale, at det bruges til at give befolkningen bedre sundhed.

4. Hvorfor er et brændeovnsfilter en samfundsmæssig god investering?

Regeringen arbejder med en samlet plan for reduktion af det danske CO₂-udslip med 70 pct. inden 2030. Det er en væsentlig opgave og en meget svær opgave. Som exodraft forstår situationen, så er mange partier optaget af løsninger, som passer til en cirkulær økonomi.

Skovrejsning spiller en central rolle, da skovdrift giver øget biodiversitet, gode fritidsmulighed, bedre beskyttelse af grundvandet og træ til erstatning af energitunge produkter om plastik, cement og mursten. Skovdrift er imidlertid så lidt lønsom, at man ikke skal ødelægge forretningen i skovdrift. Alle træer har kun en vis del ved, som kan udnyttes til tømmer og andre produkter. Rester i form af træstykker og grene bør fortsat kunne udnyttes i landets brændeovne. Hermed høstes energien inden den bundne CO₂ frigives. Tillades det ikke, så bliver økonomien ringere for skovejerne, og CO₂'en frigives uden energiudnyttelsen, når træstykker og grene formulder. Der skal dermed findes anden energi, som givetvis vil påvirke CO₂-regnskabet. Der er således god grund til at bevare brændeovnene, og de er et væsentligt element i opvarmningen uden for byer og fjernvarme- og naturgasområder, og de er i usædvanlige vejsituationer et nødvendigt supplement for varmforsyningen, hvor opvarmningen kommer fra solfangere, vind eller jordvarme.

Fyring i brændeovne er for mange er en uhyre vigtig – og hyggelig – energikilde. Der var som bekendt et overvældende oprør, da man for en del år siden forsøgte at beskutte brænde. Beskatningsvejen er uhyre vanskelig og folkeligt meget lidt populær. Det hænger utvivlsomt sammen med, at brændeovne ifølge Det økonomiske Råd tegner sig for ca. 13 pct. af husholdningernes energiforbrug til opvarmning.

Det Økonomiske Råd har senest analyseret på brændeovne i ”Økonomi og Miljø 2016”⁵, hvor kapitel 2 handler om luftforurening. Desværre er de økonomiske overvejelser ikke inde og regne på værdien af en brændeovnsfilter. Det er naturligvis vigtigt at have også denne beregning med i den politiske beslutningsproces, og det kan anbefales at en sådan gennemføres.

5. Tyskland viser vejen – lad os følge

I bystaten Berlin og i delstaten Brandenburg er der fra i år indført en regulering af brændeovne⁶. Her kræves det, at brændeovnene skal leve op til Blauer Engels krav, som exodrafts brændeovnsfilter udmærket kan klare.

Det er dejligt med disse forbedrede eksportmuligheder. Det giver lavere priser og mange danske arbejdspladser.

Denne ekstra omsætning er også en forudsætning for, at vi kan gå videre i den teknologiske udvikling og udvikle teknologien, så det passer til andre forbrændingsanlæg. Også det vil være en dyr proces, og det vil naturligvis kræve omsætning og indtjening på de nu færdigudviklede brændeovnsfiltre. Tilliden til at udviklet miljøteknologi bringes i anvendelse er et nøglepunkt i ”Den grønne Omstilling”.

6. Miljøzoner for brændeovne

Som en særlig mulighed kunne man i en senere lovgivning eller i den medfølgende bekendtgørelse kopiere miljøzonerne for biler. Det kunne betyde, at kommunalbestyrelser i bymæssige områder kunne få hjemmel til at indføre miljøzoner for brændeovne. Kravene til brændeovnene, som en kommunalbestyrelse kunne stille, kunne være parallelle til de krav, som Blauer Engel stiller. Hvis der åbnes for mange forskellige krav, så bliver det vanskeligt og økonomisk meget tungt for industrien at udvikle mange forskellige produkter. Affaldsområdet er vanskeliggjort netop af 98 forskellige kommunale ordninger. Det bør ikke gentages for brændeovne.

Befolkningstætheden er afgørende for beregningen af helbredsomkostningerne. De er så lave som 1 kr. pr. times fyring i en Svanemærket brændeovn fra 2015 eller senere f.eks. på Bornholm, hvor befolkningstætheden er under 100 pr. km². I den modsatte ende ligger en brændeovn fra før 1990 i den del af København, som har mere end 3.000 indbyggere pr. km². Her er helbredsomkostningerne

⁵ https://dors.dk/files/media/rapporter/2016/M16/m16_kap_ii.pdf

⁶ <https://www.umweltbundesamt.de/presse/pressemitteilungen/blauer-engel-fuer-kaminoefen>

41 kr. pr. times fyring. Det siger sig selv, at et brændeovnsfilter, som tager op til 95 pct. af antallet af ultrafine partikler, vil reducere helbredsomkostningerne ganske betragteligt, og det samme vil ske, hvis brændeovnen er Svanemærket, for så er helbredsomkostningerne kun 7 kr. i de samme københavnske områder. Fjernes 95 pct. af de ultrafine partikler kommer helbredsomkostningerne her sandsynligvis under 1 kr⁷. Vi er så nede i et niveau, hvor helbredsomkostningerne ved brændeovnsfyring er endog meget beskedne. Niveauet er så på niveau med oliefyr og kun lidt over gasfyr.

7. Brændeovnsfiltre løser vores EU-forpligtelser

Sluttelig er det exodrafts vurdering, at en trinvis implementering af brændeovnsfiltre eller tilsvarende teknologier vil gøre Danmark i stand til at reducere partikelforureningen med 33 procent i 2020 og 55 procent i 2030 i forhold til 2005-niveauet efter NEC-direktivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2284 af 14. december 2016 om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer).

8. exodrafts forslag til ny formulering af loven

Sammenfattende anbefaler exodraft følgende formulering af lovforslaget:

1. I § 7, stk. 1, indsættes som nummer 12): »12) udskiftning af fyringsanlæg eller nedlæggelse af ildsted eller installation af brændeovnsfilter eller tilsvarende partikelemissions-reducerende teknologi ved ejerskifte af fast ejendom og om oplysnings- og dokumentationspligter forbundet hermed.«

Med venlig hilsen

exodraft A/S

René Mulvad

René Mulvad
Teknisk direktør / CTO
exodraft

⁷ Det Økonomiske Råd 2016, side 151

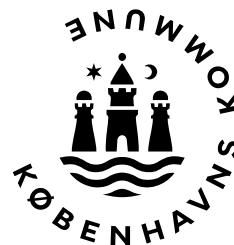
Bilag:

- exodraft brochure
- Blauer Engel faktaark i engelsk oversættelse
- Blauer Engel om brændeovne i engelsk oversættelse

Yderligere informationer om exodrafts partikelfilter :

<https://braendeovnsfilter.dk/>

<https://exodraft.dk/vare/partikelfilter/braendeovnsfilter/>

Til Miljø- og Fødevareministeriet

Høringssvar til lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

Miljø- og Fødevareministeriet har den 5. februar 2020 sendt udkast til lovforslag om ændring af miljøbeskyttelse i høring. Lovforslaget vedrører udskiftning af ældre brændeovne og pejseindsatser produceret før 2003 eller nedlæggelse af ildsted i forbindelse med ejerskifte af fast ejendom. Lovforslaget forventes at træde i kraft i 2021.

Lovforslaget giver staten mulighed for at begrænse luftforurening fra brændeovne, ved at der, som noget nyt, stilles krav om at brændeovne og pejseindsatser produceret før 2003 skal udskiftes ved ejerskifte. Nogle fyringsanlæg, der kan betegnes som brændeovne foreslås undtaget. Det kan være anlæg som masseovne, kakkelovne og antikke brændeovne før 1920.

Lovforslaget giver miljøministeren bemyndigelse til følgende:

- at fastsætte regler, om udskiftning af fyringsanlæg eller nedlægge ildstedet produceret før 2003 ved ejerskifte af fast ejendom
- at fremsætte frist for udskiftning af fyringsanlægget eller nedlæggelse af ildstedet. I lovforslaget er der lagt op til 12 måneder
- at pålægge den nye ejer oplysnings- og dokumentationspligt overfor det offentlige i forbindelse med ejerskiftet, herunder mulighed for at pålægge ejeren en pligt inden for en nærmere afsat frist at dokumentere de afgivne oplysninger overfor tilsynsmyndigheden
- at pålægge den nye ejer at afholde alle udgifter forbundet med at udskifte eller nedlægge ildstedet, udgifter forbundet med at udfærdige skorstensfejserklæring samt udgifter forbundet oplysnings- og dokumentationspligt.

20. februar 2020

Sagsnummer
2020-0035262

Dokumentnummer
2020-0035262-6

Byens Udvikling
Mobilitet
Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

www.tmf.kk.dk

Lovforslaget forventes at resultere i en udskiftning på ca. 55.000 brændeovne og pejseindsatser frem mod 2032 og forventes desuden, at reducere partikeludledningen fra brændeovne og pejseindsatser på landsplan med ca. 13.000 ton i perioden 2022-2032

Bemærkninger fra Københavns Kommune:

Københavns Borgerrepræsentation har på møde den 8. oktober 2019, tilsluttet sig C40-samarbejdets deklaration om ren luft. Deklarationen betyder, at Københavns Kommune har forpligtiget sig til at arbejde for, at overholde WHO's retningslinjer for god luftkvalitet, hvorfor der er behov for at igangsætte indsatser til reduktion af partikelforurening fra de største lokale forureningskilder, som i København er brændeovne og vejtrafik.

Brændeovne generer omgivelserne med luftforurening og er medvirkende årsag til sygdomme og for tidlige dødsfald i København. Hertil kommer, at næsten 99% af alle husstande i København har adgang til fjernvarme, hvorfor der således ikke er et stort behov for brændeovne som opvarmningskilde i langt de fleste boliger i byen.

Lovforslaget giver kun begrænsede muligheder for at regulere de i alt ca. 17.000 brændeovne, som findes i Københavns Kommune. Det er derfor Københavns Kommunes vurdering, at lovforslaget kun i mindre omfang vil bidrage til at reducere luftforureningen i København, samt at det ikke er tilstrækkeligt ambitiøst i forhold til at sikre en reduktion i den sundhedsskadelige lokale partikeludledning, hvoraf mere end halvdelen kommer fra brændefyring. Også nyere brændeovne forurener, især hvis der ikke optændes rigtigt, og derfor ønsker Københavns Kommune mulighed for, at der kan indføres forbud mod at opstille nye brændeovne i områder med fjernvarme.

Københavns Kommune mener ligeledes, at alderskravet bør skærpes mest muligt. Erfaringer fra miljøzonestyringen for køretøjer tydeliggør et behov for dynamiske krav, så alderskravet bør skærpes i takt med udviklingen. Københavns Kommune foreslår derfor, at ministeren i stedet giver bemyndigelse til at fastsætte regler om udskiftning af fyringsanlæg eller nedlæggelse af ildsteder, der fx er over 10 eller 8 år gamle ved ejerskifte af fast ejendom.

På baggrund af ovenstående er det Københavns Kommunes vurdering, at lovforslaget bør indeholde mulighed at stille lokale krav til brug af brændeovne og pejseindsatser, herunder give mulighed for at indføre:

- 1.) Generelle eller lokale forbud mod brug af brændeovne
- 2.) Generel nedlæggelse af alle brændeovne i forbindelse med ejerskifte i fjernvarmeområder
- 3.) Stop for tilladelse til nye brændeovne

Fra: Benjamin Jensen <bj@ecoteck.dk>
Sendt: 3. marts 2020 14:30
Til: mfvm@mfvm.dk
Cc: lahal@mvfm.dk; brk@mfvm.dk; Benjamin Jensen
Emne: 2020-2326 journalnummer 2020-2326

Høringssvar vedr. journalnummer 2020-2326

Hermed høringssvar til lovforslag om ændring af miljøbeskyttelsesloven vedr. ejerskifteordning for brændeovne.

1. Den anslåede partikel reducere på 13.000 ton i perioden 2022 -2042 vurderes for høj og kun teoretisk ud fra resultater fra Miljøprojekt nr. 2045
September 2018 : https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2018/09/978-87-93710-87-0.pdf?fbclid=IwAR30nK71g9HaTQeOnNFbHGBByzEFp1Vx3l9SuMQLUP17U5ky_7xJkYoK478#page27
Ud fra MST målinger skal de 55.000 udskiftninger ske inden for de første år. Med en realistisk partikel reduktion på 6g/kg træ i gennemsnitlig 10år bliver det svært at nå målet med mindre at fleste skifter i begyndelsen af lovforslaget.
2. I stedet for et krav om at brændeovne og pejseindsatse er produceret efter 1.januar 2003. Skal kravet være at brændeovne og pejseindsatse skal have en gyldig **prøvningsattest**.
Luftemissioner fra nye mindre fyringsanlæg til fast brændsel, har siden 2008 været reguleret af brændeovnsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 49 af 16. januar 2018 om regulering af luftforurening fra fyringsanlæg til fast brændsel under 1 MW). Brændeovnsbekendtgørelsen er blandt andet udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1 og 5(lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 om miljøbeskyttelse). Partikelkravene til nye mindre fyringsanlæg er siden 2008 blevet skærpet i 2015 og 2017. Før 2008 var der ikke partikelkrav til mindre fyringsanlæg.
Krav om prøvningsattest vil give en stor administrativ besparelse, samt sikre dokumentation for emissioner. Desuden vil ulovligt opstillede anlæg blive fundet og udskiftet. Helt frem i 10erne blev der stadig monteret anlæg uden prøvningsattest, da disse anlæg var "overgemt" og fordi kravet dengang syntes urimeligt når anlægget for kort tid forinden godt måtte opsættes. I Perioden 2003 -2008 er cirka opsat 100- 125.000 anlæg.
3. Miljøgevinsten af det frivillige svanemærke syntes ikke have nogen værdi pt. Da det "kun er byggemarkedsovne" der benytte denne markedsføring ordning, desuden har der manglet fokus på uretmæssig brug af svanemærkningen, hvilket ikke giver noget sikkerhed for at emissions kravene har været overholdt bare fordi der forefindes en markedsføring med svanemærkning på et ældre anlæg. Der eksistere vist ikke noget arkiv der attester hvilke anlæg der har været svanemærket i hvilke perioder.
4. Biomassen bør være forbeholdt den private opvarmning, hvor den tjener godt som nærværme, især der hvor fjernvarmen ikke er udbredt eller er drevet af kulstof baseret energi. Samt i den boligmasse hvor anden opvarmning ikke tilstrækkeligt kan klare opvarmningen, og hvor udgiften til boligforbedring især af klimaskærmen ikke er rentabel eller muligt.
5. Større reduktion af partikler kan opnås ved iværksætte mærkbare tilskudsordninger til Træpilleovne som ses i Italien , Frankrig, Benelux, m.fl . Træpilleovne kan reducere partikel udslippet markant og

samtidig reducere energiforbrug grundet den bedre forbrænding og udnyttelse af biomassen. I Holland hvor man giver 500Euro i tilskud, har man både opnået CO₂ reduktion samt partikel reduktion. *

6. Af negativ effekt kan der ske det at sælger af et hus med en gammel ovn, udskifte til en godkendt brugt ovn eller en "supermarked brændeovn" til få kroner som når den har været i brug i kort er ringere end den 18 år gamle ovn der blev smidt ud, så lider miljøet igen både med partikel udledning, og miljøbelastning ved en snarlig udskiftning igen. Her kan et tilskud til træpilleovne hjælpe.
- * Salget af træpiller er pålagt moms, i modsætning til sanketræ og selvskovet brænde, et årlig forbrug på 6-8000 kr. vil kunde indbringe 1200-1600kr i momsindtægt årligt samt en miljømæssigt gevinst. Det til bagstående skov binder CO₂ i Danmark og sanketræet kan inddrages i flis produktionen til Danske varmekæder.

Krav: Gyldig Prøvningsattest (siden 2008)

Støtte til Træpilleovn som set i Europa, for at få en betydelig reduktion af partikler. Effekt uden skifte til træpilleovne er tvivlsomt .

Benjamin Jensen
Ecoteck A/S

Ecoteck A/S
Kirkegårdsvej 1c
9500 Hobro

Ecoteck A/S
Kirkegårdsvej 1c
9500 Hobro

Tlf
+45 9646 4146
fax
+45 9644 4146

Benjamin Jensen
+45 2090 4146
bj@ecoteck.dk
www.ecoteck.dk

Tænk på miljøet før du udskriver denne mail , tak !

Fra: info@pejsemanden.dk
Sendt: 3. marts 2020 10:48
Til: mfvm@mfvm.dk
Cc: brk@mfvm.dk
Emne: 2020-2326

Høringssvar vedr. udskiftning brændeovne ved ejerskifte.

Nuværende forslag er udskiftning af brændeovne fra før 2003. I 2008 trådte reglerne om partikelattester i kraft- dette bevirkede mere miljørigtige brændeovne. Skal udskiftningen virkelig have virkning synes jeg at det skal gælde brændeovne fra før 2008 samt selvfølgelig også pilleovne.

Karsten Højholdt

Mvh
Pejsemanden i Høve
Høvevej 48
4550 Asnæs
Tlf. 59651216
info@pejsemanden.dk

Fra: Johanne Berner Hansen <jbh@dbr.dk>
Sendt: 26. februar 2020 15:04
Til: mfvm@mfvm.dk
Cc: brk@mfvm.dk; Lars Hald
Emne: Høring af lovforslag om ejerskifteordning for brændeovne, J.nr. 2020-2326 (MFVM Id nr.: 4862950)
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf; Lovforslag om ejerskifteordning.pdf

Att: Miljø- og Fødevareministeriet.

Dansk Bilbrancheråd har modtaget ovenstående høringsmateriale omkring lovpligtig nedlæggelse af brændeovne af ældre dato.

Dansk Bilbrancheråd har noteret sig, at lovforslaget er fremsat for at mindske forureningen fra brændeovne; og at det valgte årstal for brændeovnene er valgt ud fra, at forureningen antages størst fra de ældste.

Dansk Bilbrancheråd skal i den forbindelse påpege, at det samlede forureningstryk fra danske brændeovne har en sådan størrelse, at det umiddelbart synes mere relevant helt at forbyde danske brændeovne, og lade den herved frigivne "forureningskvote" indgå i den, der tilskrives den danske vognpark. Accepten af udledning af forurenende enheder er alt andet lige højere, hvis udledningen hidrører fra mobilitet, der skaber velfærd og økonomi, end hvis den kommer fra enheder, der alene har til formål at skabe hyggelige stunder og sekundær opvarmning.

Flere analyser viser, at de lokalt udledte partikler hovedsageligt kommer fra brændeovne – også i de større byer, såsom København – og i en rapport fra 2018 fra Nationalt Center for Miljø- og Energi konkluderes det, at den vigtigste kilde til helbredsrelaterede eksterne omkostninger i København i 2025 er brændeovne, som forventes at stå for 65 % af disse eksterne omkostninger, efterfulgt af vejtransport, med sølle 15 %.

Det er herefter Dansk Bilbrancheråds opfattelse, at et fuldstændigt forbud mod brændeovne især i tætbefolkede områder ville have en markant større indflydelse på det samlede klimaregnskab, en diverse tiltag mod den danske vognpark, som ellers normalvis står for skud i debatten om klimaet.

Der er – trods alt – tale om en enhed, der alene er skabt til hygge, og for længst er udkonkurreret på dens oprindelige formål – nemlig at skabe varme.

Med venlig hilsen

Johanne Berner Hansen
Juridisk chef, advokat
(L)

Mobil +45 8877 2264

Mail jbh@dbbr.dk

Dansk Bilbrancheråd
Kirkevej 1-3

2630 Taastrup

Tel +45 4399 6633

www.dbr.dk

For vores privatlivspolitik se [her](#).

Fra: Søren Ravn-Nielsen <srn@kerteminde.dk>
Sendt: 3. marts 2020 09:43
Til: mfvm@mfvm.dk
Cc: brk@mfvm.dk; lahal@mfvm.dk; Kasper Ejning Olesen; Jesper Hempler; Claus Lade
Emne: journalnummer 2020-2326 - høringssvar vedr. ejerskifteordning for brændeovne

Høring af lovforslag om ejerskifteordning for brændeovne.

Kerteminde Kommune er positivt indstillet overfor ordninger, som kan medføre en reduktion i udledningen af partikler fra brændeovne i Danmark, herunder den foreslåede ejerskifteordning med krav om udskiftning/nedlæggelse af gamle brændeovne.

Kerteminde Kommune vil dog foreslå, at lovgivningen åbner op for alternative løsninger til opnåelse af mindre partikeludledning fra i øvrigt velfungerende brændeovne. Kerteminde Kommune er bekendt med, at der i dag er alternative løsninger som fx brændeovnsfiltre til eftermontering kommercielt tilgængeligt.

Såfremt der for eksempel er adgang til brændeovnsfiltre, der sikre den ønskede rensning ved montering på gamle – i øvrigt velfungerende – brændeovne, kan lovgivningens mål opfyldes mere bæredygtigt end ved udskiftning.

En ejerskifteordning der forudsætter nedlæggelse af eksisterende – velfungerende - brændeovne medfører nødvendigvis en større mængde affald i form af de skrottede ovne, samtidig med at der sker øget forbrug af naturressourcer til produktion af nye brændeovne. Ved at åbne op for alternative løsninger i lovgivningen er det dermed muligt både at opnå den ønskede partikelreduktion og et mindre ”fodaftrek på naturen” ved at mindske smid-væk tendensen.

Når vi tager et globalt udsyn, vil der være et større perspektiv for et positivt klimaaftryk, ved f.eks. røgfilter fremfor forbud. Det er nok utænkeligt, vi får ret mange lande med på en forbudsdagsorden, hvorimod det at anviser filtre kan få andre lande til at indføre det samme, og på den måde får det et større positivt aftryk på klimaet samtidigt med det kan være med til at den grønne dagsorden skaber vækst i Danmark.

Med venlig hilsen

Søren Ravn-Nielsen
Chef for erhvervs- og arbejdsmarkedsafdelingen
Kerteminde kommune
Tlf. 23838119

Sandholts Lyndelse, den 3. marts 2020

Miljø- og Fødevareministeriet: mfvm@mfvm.dk

cc: Brian Kristensen: brk@mfvm.dk, og

cc: Lars Hald: lahal@mfvm.dk

Slotholmsgade 12,

København K.

Høringssvar vedr. udkast til lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom).

Lovforslag et ganske interessant og egnet til at fremme en bedre luftkvalitet.

Lovforslaget mangler desværre at indtænke brændeovnsfiltre, som meget bedre kan reducere partikeludslippet, CO-udledninger, BC og meget andet. Vor anbefaling er, at det medtænkes og direkte indskrives i lovteksten. Det kunne lyde noget i retning af: ” »12) udskiftning af fyringsanlæg til et anlæg, der kan opfylde nærmere af ministeren bestemte grænseværdier ved brug af brændeovnsfilter eller tilsvarende partikelemmissions-reducerende teknologi eller nedlæggelse af ildsted ved ejerskifte af fast ejendom og om oplysnings- og dokumentationspligter forbundet hermed.«

Ministeren bør ved fremlæggelsen i Folketinget endvidere fremlægge en samlet plan for bedre luft de kommende år. Disse planer bør opfylde vore internationale forpligtelser til reduktioner. Affaldsforbrændingen i er den sammenhæng væsentlig at tage fat på. Det bør erstattes af kompostering eller bioforgasning. Her vil der også være gevinster at hente.

Den seneste tids debat har haft mange røster om helt at forbyde brændeovne. Vi må fraråde denne tankegang. Rensning er bedre, for de mere end 10 procent af opvarmningen, som brændeovnene står for, udnytter træ og grene, som ikke kan benyttes til andre formål. Rådner de op i skovene, så frigøres CO2'en og belaster CO2-regnskabet uden at nedbringe energiforbruget i samfundet.

Skovbruget skal være lønsomt eller får vi ikke yderligere skovrejsning, og det er nødvendigt for den cirkulære økonomi.

Med venlig hilsen

Niels Jørgen Langkilde

Adm. direktør

Vemmelev OKL

02.03.2020

Høringssvar vedr. journalnummer 2020-2326

Vi håber meget, at jeres forslag om at undtage masseovne, kakkelovne og murede brændekomfurer bliver gældende.

Masseovnene har den sekundære forbrænding af røggasser, akkumulering af varmen og et kort bål 1½-2 timer pr. 24 timer.

Akkumulering af varmen gør, at masseovnene opnår høje forbrændingstemperaturer. Dette princip anvender vi også i raketovne og murede komfurer.

Venligst

Flemming Abrahamsson www.fornyetenergi.dk

Fornyet Energi Aps
Øbrovej 9
4295 Stenlille
Tlf: 57 80 45 22
fornyetenergi@fornyetenergi.dk
www.fornyetenergi.dk
CVR-nr.: 26108225

Ringsted, den 3. marts

2020

,

Miljøministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K
Journalnummer 2020-2326

mfvm@mfvm.dk cc.: brk@mfvm.dk og lahal@mfvm.dk

Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse ”Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom”.

Skorstensfejerslauget af 11. februar 1778 sender hermed sine kommentarer til lovforslaget.

Skorstensfejerslauget hylder tiltag, der kan forbedre luftkvaliteten men er grundlæggende imod ordninger, der bygger på tvang. Vi mener, at ordninger der bygger på frivillighed og oplysning sagtens kan have god effekt. Tidligere kampagner har sammen med skærpede krav til nye ildsteder (Brændeovnsbekendtgørelsen) vist sig at have en god virkning.

Aldersgrænse for brændeovne

Brændeovne har gennem de sidste 15-20 år gennemgået en meget stor udvikling. Denne udvikling er startet allerede omkring årtusindskiftet, og der vil derfor være risiko for, at velfungerende brændeovne, der overholder emissionsgrænserne fra Brændeovnsbekendtgørelsens start eller er meget tæt på disse, skal skrottes. Denne uhensigtsmæssige effekt vil kunne minimeres ved at sænke alderskravet til eksempelvis år 2000.

Skærper af reglerne uden politisk behandling

Skorstensfejerslauget stiller sig endvidere kritisk overfor, at der i lovforslaget åbnes for mulighed for, at skærper og ændringer af reglerne kan foretages rent administrativt, uden at sådanne tiltag forelægges bred politisk behandling.

Lovforslaget bør specificeres, så det fremgår, at fremtidige skærper kræver behandling i Folketinget.

Nye tiltag

En øget indsats i oplysning og rådgivning i korrekt optænding og fyring for nye brændeovnsejere vil kunne have en fordelagtig effekt. Der kunne udvikles et obligatorisk minikursus, der skulle danne grundlag for nye brugeres fremtidige fyringsvaner. Landets skorstensfejere kunne stå for en sådan oplæring, eksempelvis i forbindelse med syn og registrering af den nye brændeovn.

Der er stor usikkerhed om forskellige partiklers farlighed. Grundet denne usikkerhed regnes alle partikler af forskerne for lige farlige. Partikler har forskellig kemisk sammensætning, og det er givet, at der er forskel på graden af skadelige virkninger afhængigt af partiklens sammensætning.

Der bør derfor iværksættes undersøgelser, der klarlægger hvorvidt partikler fra brændefyring har den skadelige virkning, som man i øjeblikket antager, og som man agerer ud fra.

Ligeledes bør der igangsættes undersøgelser, der nøjagtigt kortlægger partikeludledningen og identificerer kilderne til denne.

SKORSTENSFEJERLAUGET AF 11. FEBRUAR 1778

Oldermand Keld Lützhøft Jensen . Direkte tlf. 57 67 01 48

Skorstensfejerslauget har stærk mistanke om, at brænderøgen har fået en langt større rolle i miljødebatten, end den i realiteten bør have. Det vil være både rationelt og rimeligt at foretage indgående undersøgelser på dette område i stedet for at foretage større indgreb uden at kende effekten af disse.

Skorstensfejerslauget ser frem til samarbejdet i den kommende ordning og er til rådighed for eventuelle spørgsmål.

Med venlig hilsen

Keld L Jensen
Oldermand

Afsender:

Blue Chimney ApS

CVR 36959452

Snerlevej 14

4180 Sorø

Formateret: Engelsk (USA)

Formateret: Engelsk (USA), Ikke Fremhævning

Formateret: Engelsk (USA)

Dato: 13.2.2020

Formateret: Centreret, Indrykning: Venstre: 9,2 cm, Første linje: 2,3 cm

Vedr.: Høring af lovforslag om ændring af miljøbeskyttelsesloven vedr. ejerskifteordning for brændeovne

Høringssvar til " Forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)"

Hermed tillader vi os, som ~~landets~~ af de førende producenter af ~~røgsugere~~ og som eksperter på området, at fremkomme med følgende høringssvar, som vi håber Ministeren vil inddrage i sin overvejelser som lovforslagets endelige udformning.

Vort høringssvar er båret af et ønske om at få så meget sagligt grundlag frem til Folketinget så muligt, således at Folketinget træffer afgørelse om lovforslaget på et så godt og belyst beslutningsgrundlag så muligt. Uanset at vi er producenter af "~~røgsugere~~" ~~er~~ vort høringssvar ikke båret af et egoistisk ønske om mersalg af vore produkter; ~~h~~vores produktion af røgsugere er derimod affødt af, at der findes en problemstilling med brændeovne, sod, partikler og nabogener m.v.

Det er formålet med lovforslaget, som led i den grønne omstilling, at mindske partikelforureningen fra brændefyring, både for at skabe renere luft til danskerne, men også for at sikre en bedre og mere effektiv udnyttelse af træbiomasse til gavn for klimaet.

Dette formål kan man kun tilslutte sig.

For at nå dette formål foreslås at Miljøministeren bemyndiges til at indføre regler om bl.a. udskiftning af brændeovne ved ejerskifte, af den oplagte årsag, at en ny brændeovn udleder færre partikler end en gammel brændeovn. I den anledning beskrives, hvorledes man vil overlade praktiske forhold til en skorstensfejer.

I udgangspunktet støttes lovforslaget.

Imidlertid synes man med lovforslaget, og med de tilhørende vurderinger, at have overset betydningen af skorstenen på den ejendom, hvor man kræver udskiftning, herunder skorstens funktionalitet eller mere eller mindre mangel på samme.

Formateret: Skrifttype: Kursiv

Det er et etableret faktum, at nye brændeovne i væsentligt omfang reducerer partikeludledningen fra brændefyring, forudsat at ~~de~~ de er tilsluttet skorstene med gode trækforhold.

Formateret: Understregning

Gode trækforhold er imidlertid i praksis langt fra tilfældet i Danmark.

En stor andel Mange af huse-parcelhuse og sommerhuse er derimod kendetegnet ved at have lave skorstene, der ikke yder det nødvendige træk til en effektiv forbrænding i brændeovne. Undersøgelser dokumenterer, at ca. 25 % af alle brændeskorstene ikke fungerer ordentligt. Det er specielt skorstene i tæt lav bebyggelse - som parcelhuskvarterer og sommerhusområder - der ikke fungerer godt nok til nye brændeovne.

Formateret: Ingen understregning

Formateret: Understregning

Uddrag af Miljøstyrelsens rapport 1192/2007 (bilag 1) s. 8:

"Der er dog en del skorstene, både nye og gamle, som ikke kan fungere ordentligt, selvom fyringsteknikken er helt i orden, fordi de er for lave. Her må der foretages fysiske ændringer for at forbedre skorstenstrækket. Problemet ses både med nye skorstene, som bare er for korte, og med genbrugte murede skorstene, hvor der tilsluttes en ny brændeovn. Sidstnævnte skyldes ofte de mere effektive nye brændeovne, som dels kræver et større skorstenstræk for at suge forbrændingsluften gennem ovnen, og dels at røgtemperaturen er lavere, fordi den afkøles mere end i den gamle brændeovn. Der kan også være store problemer ved installation af en indsats i en åben pejs, hvor skorstenen ofte ikke er særlig høj.

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Fed, Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Fed, Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Fed, Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Fed, Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Fed, Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Fed, Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), 11 pkt, Kursiv

Formateret: Skrifttype: (Standard) + Brødttekst (Calibri), Kursiv

Formateret: Skrifttype: Kursiv

Løsningsmulighederne er grundlæggende en forhøjelse af skorstenen eller en elektrisk dreven røgsuger, som altid vil kunne sikre det nødvendige skorstenstræk, dog forudsat at den kører."

Man skal være meget opmærksom på, at ~~De~~ nye brændeovne af hensyn til kravet om større effektivitet (og renere forbrænding) tillyge er konstrueret med indbyggede, længere røgkanaler, der yder større modstand end i gamle ovne. Røgtemperaturen i skorstenen bliver derfor lavere. Kombinationen af større modstand i brændeovnen og lavere røgtemperatur i skorstenen kræver mere træk i skorstenen. Dette tilvejebringes ikke i lave skorstene.

Når trækket reduceres, tilføres der ikke tilstrækkeligt med luft gennem brændeovnen, hvilket medfører en dårlig forbrænding, som særligt er problematisk under optændingen. Den nye brændeovn vil således udlede langt flere partikler end tilsigtet, hvilket strider imod hensigten med den fremsatte lov.

Udskiftning af en gammel ovn tilsluttet en lav skorsten løser således ikke formålet med forslaget, at skabe renere luft til danskerne, eller en bedre og mere effektiv udnyttelse af træbiomassen til gavn for klimaet.

At det forholder sig som beskrevet, hvad angår nye brændeovne på visse gamle skorstene,

Dette er dokumenteret i rapport fra Force TECHNOLOGY til DAPO, dateret april 2017(bilag 2), hvor faktiske forsøg viser, at montering af en ny brændeovn på en gammel muret skorsten 24x24 faktisk kan føre til stigende partikelforurening.

Af rapporten fremgår på side 31, at:

"Nye brændeovne kræver typisk mere skorstenstræk end ældre, bl.a. på grund af bedre og mere kompliceret luft tilførsel, som giver større tryktab. Derfor kan en ny brændeovn give forbrændingsmæssige problemer, hvis skorstenstrækket ikke er stort nok, og det kan afhjælpes ved, at montere en røgsuger, forsyne en 24x24 cm skorsten med en isolerende foring, forhøje skorstenen eller en kombination af de to sidste."

og på side 32, at:

”Disse partikelmålinger giver anledningen til en forsigtig konklusion om, at renovering af 24x24 skorstene med det formål at forbedre skorstenstrækket, bør ske ved installering af en røgsuger frem for at renovere den med en foring, fordi det vil give en mindre partikelemission pga. større afsætning i skorstenen.”

For at opnå den ønskede reduktion af partikelforurening er der derfor 2 afgørende faktorer i spil:

1. Brændeovnens konstruktion
2. Skorstenens evne til at skabe det nødvendige træk

Ad. 1)

Denne faktor er tilstrækkelig belyst gennem prøvningsgodkendelser m.v.

Ad. 2)

Der er en andel anslået, at 25% af skorstenene i Danmark, der har et utilstrækkeligt træk til at sikre en effektiv forbrænding – også når der de er tilsluttet en moderne brændeovn.

Disse skorstene vil derfor fortsat bidrage derfor til med en uforholdsmæssig stor andel af den samlede partikelforurening, uanset ovnen skiftes til en moderne ovn.

Dette kan effektivt løses ved enten at renovere/forhøjere skorstenen, eller –som det mindre i det mere– ganske enkelt at montere en elektrisk røgsuger på skorstenen i tillæg til installation af en moderne brændeovn.

En sådan røgsuger har et energiforbrug på 2-20 W svarende til en årlig omkostning 25-50 kr.

Det skal i øvrigt bemærkes, at Miljøstyrelsens anbefaling af den såkaldte ”top-down-optændingsmetode” kun fungerer i brændeovne, hvor der er et godt skorstenstræk.

Anbefaling:

Det er således vores opfattelse, at Ministeriet i lovbehandlingen, for at sikre at kravene til alle de nye installerede brændeovne udleder færrest mulige partikler, bør inddrage dette forhold.

Man bør supplerer lovforslaget med hjemmel til, at man i tillæg til kravet om udskiftning af fyringsanlægget pålægger skorstensfejeren, – ved et efterfølgende besøg forbindelse med hans lovpligtige tilmelding og registrering af de nye brændeovne, at –at vurdere, om ejendommens skorsten opfylder brændeovnsproducenternes krav til træk i skorstenen.

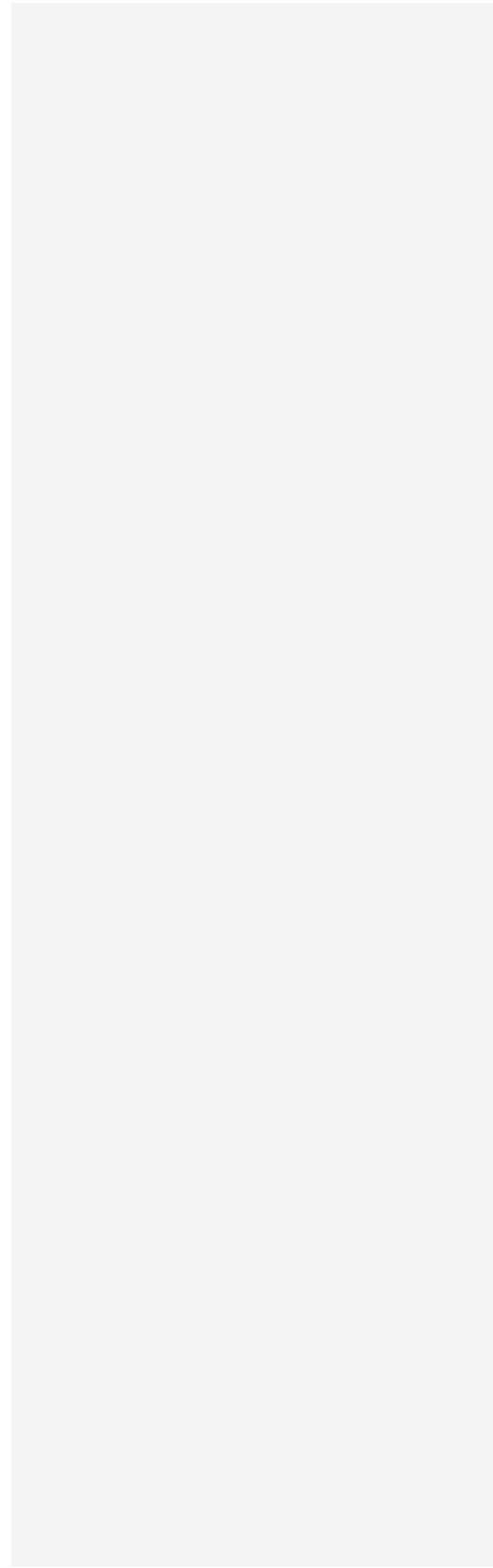
Det manglende træk kan løses enten må skullevet forhøjelse af skorstenenes eller ved påmontering af en røgsuger.

Som eksempel på brændeovnsproducenters krav til træk i skorstenen vedlægges ”Betjenings- og opstillingsvejledning” for en HETA brændeovn (bilag 3) og en HETA pejseindsats (bilag 4).

Bilag:

- 1) Uddrag af Miljøministeriets rapport nr. 1192 2007 ” Vurdering af omfanget af dårlige skorstene til private brændeovne og brændekedler, regelgrundlag og løsningsmuligheder”
- 2) Rapport fra Force TECHNOLOGY til DAPO ”Emissionsmålinger på 2 ældre brændeovne, samt 2 nye brændeovne med trinvis forbedring af skorstensforholdene”
- 3) Betjenings- og opstillingsvejledning for HETA SCAN-LINE 900 SERIEN
- 4) Betjenings- og opstillingsvejledning for INSPIRE 40 PEJSEINDSATS

PJ/13-2-2010

Miljø- og Fødevareministeriet

Slotsholmsgade 12
1216 København K.

Værløse, den 5. marts 2020

Vedr.: Høring om udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, j. nr.2020-2326

Parcelhusejernes Landsforening (PL) afviser i nærværende svar, som hovedpunkt, at ejerskiftesituationen for sælger henholdsvis køber, skal belastes af yderligere omkostninger og administrative opgaver.

Det er PL's opfattelse, at en fortsættelse af motiverings- og tilskudsmulighederne er den foretrukne måde at nedbringe udledningen og forbedre energiudnyttelsen. Dette fremgår af vores mangeårige medlemsreaktioner og underbygges i de omfattende bemærkninger til lovforslaget. Sidstnævnte rummer endvidere en lang række betragtninger og beregninger, som man i bemærkningerne meget fornuftigt anfører store forbehold for. Dette tillader PL sig at opfatte som en så meget stor usikkerhed omkring forudsætningerne og opfyldelse af målsætningerne, at PL fraråder, at man skal belaste boligejere med en ekstra byrde og forpligtelse, hvis formål kan opnås på anden måde.

Den løbende, vidensbaserede, og dermed fremskyndede, udskiftning af brændeovne m. v., der er accelereret med baggrund i en kombination af tilskudsordninger og informationskampanjer m. v., har givet gode resultater. I bemærkningerne er der som PL fortolker det, lagt op til at en intensivering af denne indsats ud ad den frivillige vej, vil kunne give betragtelige resultater.

Dette spor skal dels fastholdes og dels udbygges, således at en udskiftning eller modernisering med filtre er en option for en energi- og miljøforbedring, der kan tages med hos boligejerne specielt ved et ejerskifte, hvor det muligvis også kan indgå i belåningen.

Derved opnås den nødvendige motivation uden, at det er en så stor økonomisk belastning, at der gør et salg og et køb endnu sværere, som PL frygter det vil være i specielt visse dele af landet. Dermed undgås ligeledes, at der skal være mere fordyrende bureaukrati og dokumentation omkring en hushandel. Der vil desuden kunne spares de offentlige etableringsomkostninger anslået i bemærkningerne til 8,1 mio. kr. samt de løbende udgifter hos styrelsen samt Tinglysningsretten til administration af ordningen. Disse omkostninger mener PL vil kunne anvendes bedre i det nuværende spor med tilskud og informationer.

Landsformand, cand.polit. Telefon 3874 7688
Allan Malskær Tlf. 4635 2304
Kjærstrupvej 36
2500 Valby

Parcelhusejernes Landsforening Telefon 7020 1977 (9-15)
Sekretariatet Mail sekretariat@parcelhus.dk
Kirke Værløsevej 24, 1., C WEB www.parcelhus.dk
3500 Værløse

Det er PL's opfattelse at forslaget, der vil virke belastende ved en hushandel og kan virke forsinkende eller kræve forsinkende indhentning af dokumentation, også vil kunne give sælger/køber omkostninger til rådgivere f.eks. ejendomsformidlere og boligadvokater.

Der er for PL ingen tvivl om, at det i langt overvejende grad vil være sælgerne, der via salgsprisnedsættelse skal betale omkostningerne til udskiftning af brændeovne, hvilket igen belaster relativt skævt i boligmarkedet.

PL skal også gøre opmærksom på, at man med forslaget transformerer ældre, men ellers lovlige, brændeovne til at være ulovlige alene baseret på, at der sker et ejerskifte.

PL ser en mulig negativ situation, hvis sælgere motiveres til at nedlægge og afmelde brændeovn før salget for at minimere problemer. Dette vil indebære, at en køber, der ønsker at foretage en reetablering, får en større udgift og måske helt undlader at foretage den fornuftige energi- og livskvalitetsinvestering, som det vitterligt er at have en brændeovn.

I hele baggrunden for lovforslaget mangler fuldstændig, at der er potentielt ulovlige brændeovne, der allerede nu opfylder de emissionskrav, der vil være gældende for ovne fra efter 2002, eller vil kunne opfylde disse f.eks. ved eftermontering af filtre eller andet.

Desuden overses det klima- og energimæssige positive element som det er, at man anvender brænde fra egen have eller naboområde til noget, der skaber attraktiv varme og hygge i stedet for at brændet skal håndteres og transporteres til forbrændingsanlæg. Sidstnævnte indebærer i øvrigt at der pålignes afgifter.

Det fremgår af bemærkningerne efter PL's opfattelse, at Danmark overopfylder EU kravene til emission, men det anføres at så er der en fordel, hvis disse krav evt. senere skærpes. Men PL ser ikke nogen årsag til denne overopfyldelse, der kan opnås på anden måde lige som de anførte røggener, der nævnes i bemærkningerne kan reduceres.

PL advarer imod, at en indførelse af en udskiftningsbinding til et ejerskifte og et årstal indebærer, at "2003-skruen" kan strammes senere, som det da også indikeres i bemærkningerne, hvilket kan ske meget let, når adgangen først er etableret.

PL er enig i de overordnede målsætninger, men mener med baggrund i ovenstående, at forslaget ikke er en hensigtsmæssig løsning.

Med venlig hilsen

Cand.polit. Allan Malskær
Landsformand

Fra: Ullaniels Roos <unroos@gmail.com>
Sendt: 9. februar 2020 13:25
Til: mfvm@mfvm.dk; lahal@mfvm.dk; brk@mfvm.dk
Emne: Høring, brændefyring

Miljø og fødevareministeriet

Lars Hald og Brian Kristensen

Høringssvar over udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse.

(Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

CO₂ eller partikeludslip

Jeg har en mindre ejendom der opvarmes med en brændeovn og er derfor opmærksom på lovændringer omkring dette emne. Brændeovnen er af godkendt type fra ca. 2010.

Lovforslaget handler meget ensidigt om partikel forurening, men jeg mener at ikke alle sider af sagen er belyst.

Der er 700.000 brændeovne i Danmark, jeg tror at kun en del, måske halvdelen bruges som eneste permanente opvarmning af huset. De følgende beregninger er for et hus, Og kan ikke lige ganges op til Danmarks 700.000 brændeovne.

Vores hus opvarmes udelukkende af brændeovn. (varmt forbrugsvand kommer fra solvarme)

I runde tal:

Vi bruger 10m^3 tørt brænde = 7000 kg. Det giver $10,5 \times 10^7$ kJ og udleder 11.000 kg CO_2 og ifølge de oplysninger jeg har om vores ovn (som jeg ikke selv kan måle), 28 kg partikler, alt på årsbasis.

Samme varmemængde kunne opnås af 3000 kg olie eller anden fossil brændstof, (gas, kul, tørv).
 CO_2 udledning 9500 kg, Partikeludslip ukendt, men ikke 0. desuden, alt efter brændstoffets kvalitet, også svovl og NO_x

Fyring med vores brændeovn medfører altså at 3000 kg fossilt brændstof (= 2600 kg C) kan forblive sikkert i undergrunden og ikke øge CO_2 omsætningen i atmosfæren med 9500 kg.

Ved behandling af ovennævnte lovforslag må det gøres klart for alle, at ved at indføre begrænsninger i opvarmning med brænde, står valget mellem at udlede 9500 kg CO_2 til evig omsætning i naturen, eller 280 kg partikler. (fra 1 hus)

Relativt gælder for udledning:

Brændefyring	0,003 kg partikler
Fossil opvarmning	1,00kg CO_2 +(svovl, NO_x partikler)

Det er som at sammenligne æbler og pærer.

Det kan også udtrykkes således:

**Brændefyring giver 1 kg partikler, som har en begrænset tid i atmosfæren
(dage, uger, måneder år?)**

Fossil fyring giver 340 kg CO₂ med en evig levetid i naturen

(tusinder, millioner, milliarder år ?)

Vekslende mellem fri CO₂ i atmosfæren og via fotosyntese bundet i planter.

Beslutning om lov vedrørende begrænsning af brændefyring bliver ikke nemmere af at partikel udslip hører under miljøministeriet, mens CO₂ udledning er en sag for klimaministeriet.

Vi har nationale og internationale ambitioner med hensyn til reduktion af CO₂ men ikke med hensyn til partikler. (Så vidt jeg ved kun i form af godkendelse af brændeovne)

Det er mit håb at problematikken: Partikler og miljø kontra CO₂ og klima, vil komme klart frem i debatten omkring lovforslaget.

Tal i disse beregninger er taget fra diverse fagbøger og fra nettet. Der var ikke altid fuld overensstemmelse, det er klaret ved passende gennemsnitsberegninger og afrundinger.

Der er i dag kun en anvendt metode til at skille C fra O₂, fotosyntese. Altså træer. Alle andre metoder kræver samme energi som blev frigivet ved C forbrænding til CO₂.

Både for brænde og for fossile brændstoffer bruges energi=CO₂ udledning til transport. Mit skøn er at der bruges mest energi til olie og kultransport. Brænde hentes ofte i nærmiljøet.

Niels Roos

Hundested

Fra: Kristian Steen <steen.kr@hotmail.com>
Sendt: 2. marts 2020 17:54
Til: Miljøministeren; sum@sum.dk
Cc: Kristian Steen
Emne: Høringssvar vedrørende "Lovforslag om brændeovne".

Kære Lea Wermelin og Magnus Heunicke

Høringssvar vedrørende "Lovforslag om brændeovne".

Jeg håber, I vil tage Jer tid til at læse min henvendelse, selvom jeg henvender mig som privat person.

Lea Wermelin, du er citeret for følgende: "*Vi skal bekæmpe luftforureningen både i de store byer og på villavejene i alle dele af landet*", jvf. <https://www.tvmidtvest.dk/midt-og-vestjylland/miljoeminister-gamle-brændeovne-skal-ud>

Det fremlagte lovforslag tager slet ikke fat på en lavthængende frugt.

Jeg bor i et villakvarter i et område uden industri, altså er her alle forudsætninger tilstede for 'frisk luft'.

Her er en velfungerende og billig fjernvarme baseret flis. Tidligere var fjernvarmen baseret på olie, der gjorde fjernvarmen meget dyr, hvilket betød at pejse/brændeovne var populære, samt at nogle husejere valgte elvarme isf fjernvarme. Først i firserne blev det oliefyrede værk afløst af et nyt kulfyret varmeanlæg, der idag er flisfyret. Og sidste nye tiltag er et varmepumpeanlæg; se links til artikler i Galten Folkeblad.

Der bliver altså gjort noget for at effektivisere og mindske forureningen!

På den vej jeg bor på, er der to ejendomme med elvarme iflg. BBR registeret. De fyrer begge MASSIVT med brænde, fra tidligt på formiddagen til sent på aftenen. Brænde er tilsyneladende deres primære varmekilde isf elvarme.

Og det kan mærkes / lugtes (og ses) og er til stor gene. 45 års 'fejltagelse' ifm valg af varmekilde er til daglig gene for omgivelserne i fyringssæsonen.

Daglige gøremål der generes af brændeovnsrøg:

- udluftning pga Radon (færre dør som følge heraf end af forurening fra brændeovne)
- udluftning ifm madlavning
- tørring af tøj hvad enten det er inde eller ude
- udluftning af boligen i almindelighed

Alt taler for, at det skal være helt forbudt at benytte brændeovne o.l. i boligkvarterer med fjernvarme.

Er der boligejere der vil blive ramt økonomisk, fordi de skal installere anden opvarmningsform, så må det ikke skræmme politikerne. De har jo ikke holdt sig tilbage med at påføre husejere udgifter ifm separation af regnvand og spildevand.

Med den focus der er på miljø, vil jeg have svært ved at forstå, hvis der er modstand mod dette i folketinget.

Udvid forslaget med at forbyde brændeovne o.l. i boligkvarterer med fjernvarme.

Det må da også være i sundhedsministerens interesse.

I er naturligvis meget velkomne til at kontakte mig hvis I har spørgsmål, eller ønsker noget uddybet.

<https://www.epaper.dk/galten-folkeblad/uge-50---2019/> side 18

<https://www.epaper.dk/galten-folkeblad/uge-06---2020/> side 5

Med venlig hilsen
Kristian Steen

Mobil +45 71 75 06 13

Vemmedrup d. 11. februar 2020

Det er som borger i Danmark yderst glædeligt at læse, at Miljø- og Fødevareministeriet nu har valgt at udsende et udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse i høring, idet jeg oplever at borger i Danmark og det øvrige EU, er særligt optaget af miljøbeskyttelse, herunder klimaforurening og forebyggelse af egen risiko for sundhedspåvirkende faktorer.

Det anerkendes derfor at høringsforslaget indeholder udskiftning af brændeovne produceret før 1. januar 2003, til nyere brændeovn alternativt, bortskaffelse af modeller produceret før omtalte dato.

Det anerkendes, at det i forbindelse med overdragelse af fast ejendom, påhviler den enkelte borger at udskifte eksisterende brændeovn inden for 12 måneder, såfremt at denne er produceret før 1. jan. 2003

Det anerkendes at der ved udskiftning til nyere brændeovn, imødekommes en mindre forbedring af luftkvaliteten ved at begrænse partikelforureningen. Partikler der i dette omfang kun begrænses til store partikler.

Bekymringen for at forslaget ikke i mødekommer væsentlige sundhedspåvirkende faktorer er dog absolutte. Dette begrundes med at eksperter påpeger, at ingen brændeovne af hverken nyere eller ældre dato pt. Er i stand til at filtrer de yderst sundhedsskadelige ultra fine partikler, der udvikles ifbm. alle former for afbrænding, og derved vil forslaget alene ikke kunne imødekomme den ønskede virkning

Pejse og brændeovne udleder som bekendt farlige partikler. Disse partikler er også kendt som (Black Carbon) PAH'er og dioxiner og er yderst sundhedsskadelige og bidrager i dag til livstruende sygdomme som hjerte karsygdomme og kræft, samt bidrager til livslange sygdomme, som KOL, sukkersyge og Alzheimers.

Det bør derfor ikke overses at et tillæg til forslaget kan imødekomme dette.

Forslag og opfordringer der derfor bør anses som nødvendige at foretage, samt tilføje til lovforslaget:

- Det opfordres herved, at der rettes opmærksomhed mod ovenstående omtalte ultra fine partikler, disse partiklers fysiologiske- og sundhedsmæssige påvirkninger, samt det minimale politisk tiltag det kræver, at imødekomme fjernelsen af ultra fine partikler. At der i den forbindelse af Miljø- og fødevareministeriet, tages kontakt til DTU Diplom, der i samarbejde har udviklet et partikelfilter, der er i stand til at røgrense og filtrere disse partikler, svarende til en reduktion af SOD på 99,6 %, fine partikler på 94% samt ultra fine partikler på 98,7 %. Dette, for herved at sikre, at lovforslaget er dækkende for alle, til dato, kendte elementer, der kan påvirke såvel klimaforurening og sundhedspåvirkende faktorer
- Der opfordres til at der i lovforslaget indsættes krav der omhandler alle ny-produceret brændeovne, indeholder et sådanne partikelfilter. Det må anses at dette vil medføre en

Høringssvar ifbm. udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

forhøjet anskaffelsespris for den enkelte borger. (Der henledes herved til den prisstigning der medfulgte, ved anskaffelse af nyere biler med katalysator i 90'erne, da tidligere lovforslag trådte i kraft)

- At alle danske hustande med brændeovne produceret efter 1. januar 2003, jf. forslag om forpligtelse til udskiftning ifbm. Overdragelse af ejendom, er forpligtet til eftermontering af et sådanne filter
- At hustande med brændeovne produceret før 1. januar 2003, pålægges et miljøafgiftsgebyr i overgangsperioden, indtil det omtalte partikelfilter er etableret. Dette på lige fod som biler uden katalysator er blevet pålagt tilbage i 90'erne

Med et tillæg til ændring af lovforslaget der inkluderer montering af et partikelfilter ifbm. alle brændeovne, er der derved store sandsynligheder for, ikke kun at nedbringe miljøforureningen, men også at nedbringe risiko for afbrænding fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel bidrager til livstruende sygdomme.

Med venlig hilsen

Max og Gitte Sander Holm,
Egevej 33, 4632 Bjæverskov

Borger

Bemærkninger og indsigelse ang. lovforslag om udskiftning af brændeovne

Lovforslaget giver Miljøministeren ret til at udstede en bekendtgørelse om udskiftning af ældre brændeovne ved ejerskifte og Miljøstyrelsen ret til at udstede administrative bøder ved overtrædelse af reglerne ("Udkast. Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. Forslag...Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg... ved ejerskifte...").

Bemærkningerne foreslår, at tilsynet med brændeovnene flyttes fra kommunerne til Miljøstyrelsen. Forslaget begrundes især med den høje partikelforurening fra brændeovnene, og det nævnes at 70 % heraf kommer fra udlandet.

Forslaget uddyber principper for udskiftning og registrering af ovnene samt oplysningspligt. Administrationen prissættes til ca. 8 mio. kr. Bemærkningerne gør en del ud af de positive konsekvenser for brændeovns-industrien.

Det fremgår også, at afgørelser fremover ikke vil kunne påklages.

Indstilling

Lovforslaget bør drøftets grundigt af politikere og derefter sendes til fornyet behandling, da det er utilstrækkeligt og ensidigt belyst. Det fremmer den mindst effektive måde at nedbringe luftforurening og opvarme på, det favoriserer brændeovnsindustri og brændeovnsbrugere og overholder ikke en række principper for uvildighed samt ensartet, retfærdig behandling af borgere og virksomheder.

Folketinget kan benytte lejligheden til at få lidt større indsigt i og grundigt diskutere den hidtidige praksis på brændeovnsområdet. Herunder indhente rådgivning uden for regi af brændeovnsindustrien, dens rådgivere og brugere.

Forslaget bør sikre, at man :

- 1. sikrer sundheden mest effektivt, sikre ligebehandling af borgere og reel konkurrence imellem de forskellige opvarmningsformer på tværs af teknologier og producenterne bag, herunder :*
- 2. belyser et helt brændeovnsfrit fremtidsscenario, betydningen heraf for luftens kvalitet, for partikler, tjære, dioxin og lugtgener,*
- 3. etablerer objektive, tidssvarende, målbare kriterier for væsentlig luftforurening, herunder specifikt fra brænderøg; etablerer sundheds- og gene grænseværdier for*

brændeovne, kræver disse kriterier dokumenteret overholdt i typegodkendelser og ved myndighedsudøvelse og uanset fyringspraksis,

- 4. belyser lugtgener fra gamle og nyere brændeovne, objektivt målt ved lugtpaneller; fastsætter objektive lugtgrænser for brænderøg. Undersøger hvilke stoffer i brænderøg, der især giver lugtgener og luftvejsirritationer,*
- 5. præciserer og begrundet hvilke grupper af borgere, man kan tage hensyn til og hvilke man ikke kan tage hensyn til ved gener og sundhedspåvirkning fra brænderøg,*
- 6. tager initiativ til at få inddraget også neurologiske sygdomme, fx demens, i risikovurderingen af luftforurenings mulige effekter,*
- 7. belyser forskellene i grænserne for dioxinudledning fra fjernvarmeværker/forbrændingsanlæg hhv. brændeovne og administrationen heraf,*
- 8. sammenligner CO₂-udledning fra brændeovne og andre opvarmningsformer i forhold til varmeeffektivitet,*
- 9. belyser prisen for hhv. brændeovnsbrug hhv. alternative opvarmningsformer, fx fjernvarmebrug på landsplan og for den enkelte husstand. Samt baggrunden for og rimeligheden i, at fjernvarmebrugere fx betaler miljøafgifter og brændeovnsbrugere ikke gør,*
- 10. belyser ved gennemregnede konkrete eksempler foreslåede scenariers konkrete betydning for nærmeste naboers typiske og max udsættelse for luft- og lugtforurening (og ikke alene gennemsnitstal for længere perioder, større arealer og på landsbasis),*
- 11. belyser betydningen af den planlagte fjernelse af klagemulighederne for evt. naboer, der måtte klage over røggener fra brændeovne,*
- 12. belyser feltet af rådgivere inden for brænderøgs-området: hvad findes der af erfarne, kvalificerede rådgivere og forskere, hvilke af disse kan anses for uvildige hhv. hvilke varetager fortrinsvist brændeovnsindustriens interesser?*

Folketinget kan overveje, om man bør placere dele af opgaven med brændeovne hos andre centrale myndigheder end Miljøministeriet/Miljøstyrelsen for at sikre fagligheden og tilstrækkelig uvildighed i opgaveløsningen. Evt. kan man få udført en ekstern evaluering af Ministeriet og styrelsens arbejde på dette fagområde. Man kan overveje at oprette et videnscenter for sundhed og luftforurening på tværs af myndighederne, der kan bidrage til belysning af emner og komme med indstillinger.

Uddybning

Reglens form: mangler mulighed for fremtidig politisk behandling og offentlig debat.

En bekendtgørelse behandles ikke i folketinget, men vedtages af ministeren alene. Derved er kommende regler uden for politisk og demokratisk kontrol.

Desuden vil kommende regler måske indirekte kunne binde myndighederne, så der fremadrettet evt. ikke kan lægges en skrapere linje og gribes ind over for brændeovne udover de, der er omfattet af bekendtgørelsen? I så fald sker der en yderligere ikke-underbygget grønstempling af tilbageværende ovne uanset forurening, og det vil fx hindre kommunerne i at nedlægge forbud i relevant omfang.

Mangler absolutte, tidssvarende kvalitetskrav til udledningen fra brændeovnene, samt definition af væsentlig forurening

I håndtering af brændeovne har embedsmænd og politikere hidtil undladt at fokusere på slutresultatet: absolutte krav til luftens kvalitet helt tæt på ovnene i boligområderne.

I stedet har Miljøstyrelsen/ministeriet bundet håndteringen af brændeovnene op på løbende typegodkendelser og mærkninger af ovne, hvor anlægsspecifikke, relative krav til røgudledning blev grønstemplede, blot de var lidt bedre end i de tidligere udgaver. Dvs. styrelsen forholdt sig ikke til, om en given type eller mærke af brændeovn reelt sikrede mod røggener i nærområdet. Fx må svanemærkede brændeovne faktisk have forværret den lokale luft i et boligkvarter, der ellers har været fjernvarmeforsynet.

Udledningskravene til brændeovne er fortsat så grovmaskede, at de slet ikke sikrer naboer mod generende eller sundhedsskadelig røg.

Dansk luftforurenings-kvalitet vurderes af DCE primært ud fra nogle modelberegninger, der midler luftforurening, og sammenligner med årsgrænseværdier, fastlagt af EU. Danmark overholder muligvis aktuelt de fleste eller alle grænseværdier, men disse gennemsnit beskytter ikke beboerne mod lokal, generende eller sundhedsskadelig røg fra naboens brændeovn. Det hjælper således ikke Jensen i et røgfylt kvarter, at luften omkring Hansens bolig samt dansk gennemsnitsluft måtte være af prima kvalitet.

Miljøstyrelsen har i årevis givet 'fornuftige råd' om korrekt fyring, herunder gentagne gange udlodet brændeovne til borgere, der kunne svare på nogle simple spørgsmål. Uden at forholde sig til sin egen rolle mht. antallet af brændeovne i Danmark og luftens kvalitet lokalt i boligområderne. Ej heller at 10-30 % af borgerne erfaringsmæssigt er helt eller delvist døde for fornuftige råd generelt. I samme periode er antallet af brændeovne måske

2-3 dobbelt herhjemme. Den *gennemsnitlige* ovn forurener nok mindre end for 20 år siden. Men mange flere ovne, mange flere *brændeovnstimer* og adskillige håbløse fyrmestre samt et ukendt antal antikke ovne giver nok lidt svagere røglugt i snit, men røgen er der så i mange flere timer. Hvilket kan være generende for en del. Og man har ikke fjernet lokale hotspots.

Sideløbende har Miljøstyrelsen m.fl. udgivet rigtigt mange skatteyder-financierede rapporter om brændeovne, deres forurening og teknologien bag. Aktuelt arbejder Miljøstyrelsen på eksport af danske brændeovne ("Komparative fordele ved danske brændeovne. Eksport af danske renluftsløsninger", Teknologisk Institut for Miljøstyrelsen, dec. 2019). Begrundelsen for projektet er, at det er en god forretning for brændeovnsindustrien, og at man bedst beskytter danskerne mod luftforurening ved gradvist at nedbringe den generelle partikelforurening, herunder de 70 % af partikelforureningen fra udlandet (udlandet formodes så at have mindre effektive brændeovne). Det offentlige, skatteyderne og EU, betaler mio. af kroner til projektet.

Imidlertid klager borgere, der er generede af brænderøg, normalt over røggene fra de nærmeste naboers ovne og ikke røggene ved kysterne eller ved Kruså. Det skyldes, at der tæt på kilden kan være en høj koncentration af særligt irriterende og lugtende stoffer. Dette har Miljøstyrelsen aldrig for alvor beskæftiget sig med. Gentagne spørgeundersøgelser har vist at ca. ½ mio. borgere er generet af brænderøg. (Undersøgelserne spurgte alene til de sidste 2 uger og sammenholdt ikke med temperaturen i perioden, fx graddage. En kobling af gener og koldeste døgn kunne evt. øge generprocenten).

Tilsynsmyndighederne, kommunerne, efterlyste forgæves i mange år en klar definition på, hvad væsentlig forurening fra brændeovnene er fra Miljøstyrelsen, men fik 'uldnede svar'. ("Dialog med kommunerne om brændeovne", Miljøstyrelsen 2015). Kommunernes beskrivelse af virkeligheden derude var meget broget, men omfattede 'psykopatiske' brændeovnsbrugere hinsides pædagogisk påvirkning og 'overfølsomme' naboer. Man blev så enige om, at man i *sagsbehandlingen ikke kunne tage hensyn til følsomme naboer*, ej heller folk med astma.

Begrebet følsomme naboer trænger til en faaglig uddybning og præcisering samt en politisk debat. Præcist hvilke befolkningsgrupper tager man hensyn til og hvilke kan man ikke tage hensyn til i miljøpolitikken? Er det korrekt, at Danmark i håndtering af sundhedsskadelig luftforurening ikke kan tage hensyn til fx folk med astma?

Miljøstyrelsens senere definition af væsentlig forurening i brændeovnsvejledningen var fortsat upræcis, teknisk set, og mest baseret på tilsynets subjektive syn og lugtesans samt nogle fysiske forhold mht. skorsten, brændsel mv. Dvs. ingen tidssvarende, præcise angivelser af stofkoncentrationer og dokumenterbare lugtgrænser.

Kritikere har i årevis påpeget en stor udledning af det hormonforstyrrende stof dioxin fra

brændeovnene. Således giver brændeovnene i dag langt de største indlandske bidrag til dioxin i luften herhjemme, både målt i koncentration og totale mængder.

Miljøstyrelsen gav sidste år flere påbud til Norfors forbrændingsanlæg, da røgen derfra overskred grænseværdien på 0,1 nanogram dioxin/m³ op til tre gange i 100 meters højde. Dermed pålagde styrelsen ekstra udgifter på anlægget og vel også de borgere, der forsynes herfra. I forvejen må brugerne vel betale miljøafgifter til anlægget (Ingeniøren, ing.dk).

En typisk brændeovn kan udlede ca. 3 nanogram dioxin/m³, altså 30 gange mere i bolighøjde end de store anlægs grænseværdi. De mest forurenende brændeovne kan udlede omkring 18 nanogram/m³, altså 180 gange mere end grænseværdien for store forbrændingsanlæg (mine egne overslagsberegninger fra dioxin-tal i "In-situ målinger af emissioner fra private brændeovne i private boliger", Miljøprojekt 2045, 2018, Force for Miljøstyrelsen). Men der er ingen grænseværdier for brændeovnenes dioxin-udledning, og de er ikke pålagt miljøafgifter.

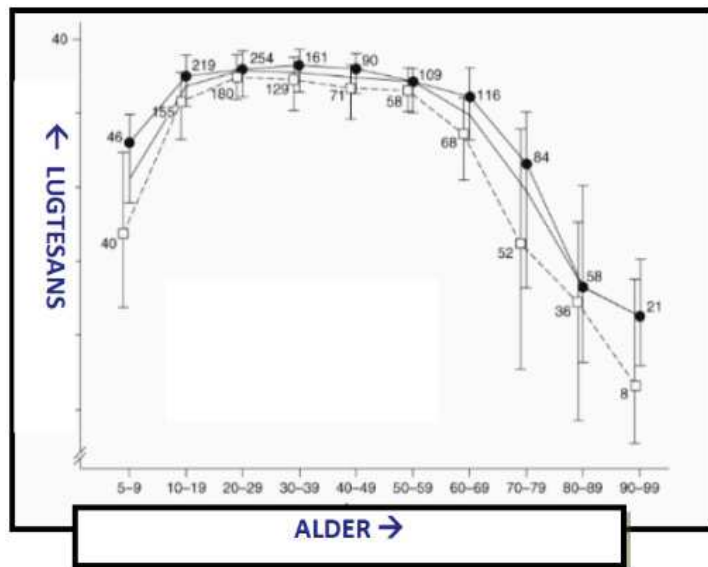
Mangler objektive lugtmålinger og lugtgrænser for brænderøg

En helt central mangel i håndteringen af brænderøg er, at myndighederne ikke har udført rigtige målinger af lugt fra brændeovne eller stillet krav til lugten. Til trods for, at det næsten altid er lugten, naboerne klager over. Miljøstyrelsen og flere kommuner har i årevis krævet lugtmålinger og fastsat lugtgrænser ved en række større virksomheder og anlæg (fx svinefarme og komposteringsanlæg). Miljøstyrelsen har sågar et reference laboratorium for lugtmålinger, der også er specialiseret i lugtmålinger, ref-lab.dk.

Figuren nedenfor viser den store spredning i en befolknings lugtesans afhængigt af alder og køn, hvor især yngre kvinder kan have en rigtig god lugtesans. Mænd, ældre, alkoholikere og demente vil statistisk set have en ringere lugtesans. (Dertil må forventes en meget stor spredning individuelt. Figuren er fra USA, "Smell Identification - Changes with Age", Doty m.fl. Science, 1984).

Hvad er lugtesansen hos de konkrete brændeovnsbrugere, sagsbehandlere, skorstensfejere og rådgivere, der subjektivt vurderer, om der er lugtgener?

Læger mener i øvrigt, at nedsat lugtesans kan indikere begyndende demens. Og en svensk undersøgelse tyder på stærkt forøget risiko for demens blandt de, der bruger brændeovnene mest ("Association between air pollution from residential wood burning and dementia incidence in a longitudinal study in Northern Sweden", PLOS ONE, Oudin, 2018").

Mangler retfærdighed borgerne imellem mht. varme- og miljøafgifter

Brændeovnssejerne betaler ikke miljøafgifter, og har mig bekendt heller aldrig gjort det. Præcist hvad dette måtte give af besparelser i den enkelte husstand, er vist aldrig undersøgt nærmere, eller i det mindste ikke offentliggjort.

Men et fingerpeg kan måske fås fra Teknologisk Instituts mangeårige nøglemedarbejder på standardisering af brændeovne og rådgiver for Miljøstyrelsen og brændeovnsindustrien. (Og forfatter til skriftet over danske brændeovns komparative fordele). Han oplyste i 2011 til tidskriftet Ingeniøren personlige årlige besparelser på ca. 6.000 kr i et parcelhus, hvor alternativet havde været el-varme til 12-15.000 kr. Og han fik gratis brænde til brændeovnen <https://ing.dk/artikel/varmen-kommer-fra-piller-og-braende-122599>. (Det er nok ikke alle husstande, der sparer så meget, nogen ingenting, mens andre nok sparer endnu mere).

Der skulle være ca. 1 million små, individuelle biobrændselsanlæg i Danmark. Potentielt 6 mia. kr årligt. Og en besparelse er jo det dobbelte tjent, 12 mia. årligt (for hyggens skyld, forstås?)

Brændeovnsbrugerne har muligvi været økonomisk favoriseret i mange år (evt. siden 70'ernes energikrise), sammenlignet med fx fjernvarmebrugerne. Og dermed kan der over et par generationer været ydet en indirekte økonomisk støtte specifikt til brændeovnsindustrien.

Er brændeovnsbrugernes mangeårige selektive afgifts-frihed retfærdig? Og er den miljømæssigt set fornuftig? Sikrer den udvikling af de bedste teknologier inden for opvarmning, og sikrer den mest effektivt borgerne mod sundhedsskadelig luftforurening?

Understøttes den mest optimale klima-politik og CO2 besparelser?

Var det ikke på tide at drøfte de meget uensartede krav til hhv. nytte-industrien og hygge-anlæggene samt de evt. uensartede udgifter blandt kunderne?

Mangler armlængde og uvildighed

Folketinget, Miljøstyrelsen og -ministeriet har igennem en årrække manglet armlængde til brændeovnsindustri og -brugere. Som Socialdemokratiets miljøordfører, Mette Gjerskov, for nyligt oplyste: "man skal ikke komme imellem en mand og hans brændeovn, for så falder der brænde ned" hvilket var et argument imod forbud (<https://www.tv2lorry.dk/lorryland/s-profil-erkender-problem-men-man-skal-ikke-komme-imellem-en-mand-og-hans-braendeovn>).

Rigtigt mange borgere, herunder naboer til brændeovne, har gjort præcist de samme erfaringer som miljøordføreren. Kritik af brændeovnene medførte mobning og latterliggørelse fra brændeovnsbrugere, fra dele af brændeovnsindustrien og fra nogle miljørådgivere. En illustration af det sidste i form af debat-indlæg på Ingeniøren:

Artikel om "Nordsjællands affaldsforbrænding lukket igen efter få dage: Stadig for meget dioxin i røgen", juli 2019. Artiklen omhandler de ovennævnte overskridelser af dioxin hos Norfors, der udløste påbud.

Teknologisk Instituts ovenfor nævnte frontfigur:

"Meget ubekvemt. Det er meget ubekvemt at disse oplysninger kommer frem nu, hvor det ellers stort set er lykkedes lobbyorganisationer og forskere at bilde befolkningen ind, at luftforureningen alene skyldes brændeovnene og kan vi bare få dem forbudt, så skal 550 Danskere årligt nok holde op med at lægge sig til at dø i utide. For røggasrensningen inde på værkerne er jo så effektiv, det ikke er noget at regne med."
(https://ing.dk/artikel/nordsjaellands-affaldsforbraending-lukket-igen-efter-faa-dage-stadig-meget-dioxin-roegen#show_comments)

Således bruger standardiseringseksperter inden for brændeovne og Miljøstyrelsens egen hovedrådgiver inden for brændeovne et påbud til et stort forbrændingsanlæg til at latterliggøre kritik af brændeovnenes røgdudledning (vist det, man kalder 'what-aboutism' i debat-genren). Indlægget er ikke en enlig svale fra samme sted.

Standardiseringseksperter havde måske ikke skrevet dette, hvis han havde sat sig ind i tallene og derfor vidst, at brændeovne udleder langt mere dioxin end nutidens forbrændingsanlæg, både målt i luftkoncentration og totale mængder.

NB: jeg har absolut intet imod, at miljørådgivere blander sig i debatten, tværtimod kunne flere rådgivere med fordel gøre dette. Men man bør vel kunne forvente en højere grad af uvildighed og saglighed netop fra den kant og i denne faglige sammenhæng?

Jeg kan heller ikke udelukke, at dansk brændeovns-eksport kan bidrage til at nedbringe den generelle partikelforurening, også i Danmark.

Men jeg mener, at Miljøministeriet og -styrelsens hovedfokus bør være at belyse og nedbringe dansk udledning af luftforurening tilfredstillende, herunder den helt borgernære luftforurening fra brændeovnene. Og med henvisning til dette brevs øvrige kritikpunkter, mener jeg, at sidstnævnte opgave fortsat er underbelyst og ikke opfyldt mht. brænderøg. I stedet har Miljøstyrelsen/ministeriet valgt ret ensidigt at varetage brændeovnsindustriens behov.

Miljøstyrelsens faglighed og mulighed for myndig ageren er næppe blevet forbedret af massive besparelser, reformer og udflytninger inden for netop statens miljøforvaltninger igennem mange år. Man må håbe at der fremad kan rettes op, så tilliden til myndigheden på dette fagområde kan genetableres.

Miljøstyrelsens jurister vil måske sige, at dansk praksis blot følger regler og praksis i EU. Nu har EU mange regler og principper. Nogle der beskytter borgerne, andre der beskytter virksomhedsprodukter. Nogle regler og principper er måske indbyrdes selvmodsigende? Borgernes sikring mod gener og sundhedsskader, fx fra luftforurening, bør prioriteres højere end slappe krav til usagligt favoriserede industri-produkter og disses brugere.

Afslutning

Fremadrettet bør opgaven være at sikre den bedste opvarmningsteknologi til husstandene, baseret på absolutte miljøkrav *på tværs* af teknologierne. Det bruges inden for større virksomheders regulering (BAT, best available technique). Hidtil har man til dels fulgt det modsatte princip mht. byboligernes opvarmning.

Måtte EU-grænseværdierne ikke være præcise nok/skarpe nok, bør danske politikere turde præcisere og skærpe sådanne grænseværdier. Dette vil på sigt også fremme de dygtigste danske virksomheders konkurrenceevne.

Fra: Lene Schack <leneschack4@gmail.com>
Sendt: 2. marts 2020 17:31
Til: mfvm@mfvm.dk
Cc: brk@mfvm.dk; lahal@mfvm.dk; lahal@mvfm.dk
Emne: Journalnummer 2020-2326

Vedr: Journalnummer 2020-2326 - Høringssvar,

Jeg bor i Esbjerg og naboerne omkring mig og min familie har brændeovne.

Det betyder:

- Jeg kan ikke lufte ud i vores bolig uden at det stinker af røg i hele boligen.
- Jeg kan ikke tørre tøj udenfor for tøjet kommer til at lugte af røg og os fra naboernes brændeovne
- Jeg kan ikke lave havearbejde uden at blive generet af røg fra naboernes brændeovne.
- Jeg kan ikke sidde ude i haven og nyde solen i perioden den 1/9 - 31/5, for i den periode anvender naboerne deres brændeovne og så er luften fyldt med deres forurenende røg, os og farlig partikler fra deres brændeovne.
- Jeg har 6 kilometer til og fra arbejde og jeg cykler afstanden hver dag og det er usundt for helbredet, at luften er fyldt med røg, os og partikler fra brændeovne på strækningen.

Forslag:

- Sæt afgift på brændeoven i byer, hvor der er kraftvarmeværk. Et kraftvarmeværk sørger for at begrænse forurening med filtre og andre moderne teknologier.
- En årlig afgift på kr. 10.000,00 pr husstand med brændeovn ville være passende og så kunne dette beløb anvendes til klimaforbedring. F. eks. Solceller.

- Drop udskiftnings tilskud til udskiftning af brændeovn. Brug beløbet til andre ikke forurenende tiltag.

Med venlig hilsen

Lene Schack

Hejmdals Alle 41

DK-6705 Esbjerg Ø

Telefon: 28553291

Sander's Smoke Cleaner filter leverandør undrer sig over at Brændeovne forsat, med Dette nye lovforslag fra Miljøstyrelsen (MST), kan udsende store mængder af de mest skadelige ultrafine partikler herunder dioxin.

Den udvikling af Brændeovne der er sket siden Miljørapport nr. 149 - år 1990, hvor MST kunne konstatere at meget store mængder dioxiner fra Pejse og Brændeovne, har medført bedre udbrænding af de store partikler (PM10) og dermed højere virkningsgrad, men desværre også endnu flere ultrafine partikler og især herunder dioxiner, hvor Affaldsanlæggene i dag har en emissionsgrænseværdi på 0,08 ng/Nm³. for Dioxiner og Furaner TEQ.

Citat fra Miljørapport nr. 149 - år 1990.:

Ved undersøgelsen er fundet meget høje dioxinkoncentrationer i røggasserne. Værdierne er betydeligt højere end for affaldsforbrændingsanlæg. Den årlige landsemission for pejse og brændeovne skønnes at være af samme størrelsesorden som for affaldsforbrændingsanlæg.

Der er fundet markante forskelle i dioxinkoncentrationen i røggassen for de forskellige brændselstyper. Således er dioxinkoncentrationen i røggassen størst for PCP-imprægneret træ, men bemærkelsesværdigt er det, at rent bøgetræ er årsag til dioxinkoncentrationer af samme størrelsesorden som aviser, briketter af husholdningsaffald og briketter af træaffald samt affaldstræ. Tilsyneladende har selve ovntypen ikke indflydelse på dioxinkoncentrationen.

Citat slut fra Miljørapport nr. 149 - år 1990.:

Danmark har tilsluttet sig at følge /overholde Stockholmkonventionen 2012, herunder punkt.:

Citat fra Redegørelse fra Miljøstyrelsen nr. 2,2003.:

3.3.6 Handlingsplan for reduktion af udslip fra utilsigtet dannelse af dioxiner, PCB, HCB og pentachlorbenzen

3.3.6.1 Konventionsbestemmelser

Parterne forpligter sig til at tage foranstaltninger til at reducere - og om muligt eliminere - udslip fra utilsigtet dannelse af stofgrupperne polychlorerede dibenzo-p-dioxin og dibenzofuraner (her omtalt som dioxiner), PCB, HCB og pentachlorbenzen.

3.3.6.2 Status

Indsatsen fra industri og affaldsforbrændingsanlæg har bevirket, at røgen fra fyring med biomasse i private husholdninger og i landbruget nu er den største nationale kilde til forurening af det danske miljø med dioxin. Afbrænding af træ og anden biomasse i små anlæg hos private husstande og i landbruget udgjorde i 2010 71% af det samlede danske udslip af dioxin. Ildebrande er den næststørste kilde i dag, idet ildebrande stod for 23 % af det samlede danske udslip. Opgørelsen af udslip fra ildebrande er der dog meget usikkert bestemt.

De tiltag, der er gjort for at nedbringe udslip af partikler og PAH fra brændeovne, viser sig at have en meget ringe effekt mht. at begrænse udslip af dioxiner. Fokus har i første omgang været at nedbringe partikelemissionen, da sundhedseffekterne fra partikelemissionen fra brændeovnene vurderes at være større end sundhedseffekten af dioxinmissionen. Med den nuværende viden er der ikke nogle enkle metoder til yderligere at nedbringe emissionen af dioxin fra brændeovne, da der allerede er forbud mod at brænde affald i ovnene.

Citat slut. fra Redegørelse fra Miljøstyrelsen nr. 2,2003:

Proces Sander ApS har indsendt materiale, til MST den 26.11.2013 og den 12 april 2018, hvor filter teknikken har bevist, ved en Master rapport fra DTU environment at min Sander's Smoke Cleaner fanger effektivt over 94% af små-partikler (PM_{2,5}), 98,7% af de ultrafine partikler (PM_{0,1}) samt 99,6% sod (black carbon) som er en af de store Klimasyndere. Målt på en gammel brændeovn.

Det har dermed været Miljøstyrelsen bekendt at der er en teknologi som MST burde havde støttet, for at opfylde punkt **3.3.6.2 Status**.

Det sidst Miljøprojekt nr. 2045, September 2018 viser følgende målte værdier.:

Citat fra Miljøprojekt nr. 2045, September 2018.:

7. Konklusion

Dioxiner og furaner

Målingerne af dioxiner og furaner viser meget store variationer, fra 0,1 til 146 ng I-TEQ/kg træ. Middelværdien er 27 ng I-TEQ/kg træ. Middelværdien er lidt højere end middelværdien for målingerne i begge Gundsømagle projekter på 23 ng I-TEQ/kg træ.

DCE's emissionsfaktor for dioxiner og furaner er 250 ng I-TEQ/GJ. Halvdelen af målingerne er betydeligt højere end emissionsfaktoren, og selv middelværdien af alle målingerne er 7-8 gange større. Emissionsfaktoren afspejler således langt fra de målte emissionsniveauer.

Citat slut fra Miljøprojekt nr. 2045, September 2018.:

Det må være tydelig for en hver at dioxin mængden fra brændeovne er langt over niveauet fra emissionskravene til Affaldsforbrændingsanlæggene på TEQ 0,08 ng/Nm³.

Jeg vil opfordre Miljøministeren til følgende.:

- at få lagt en plan, hvor diverse eksperter indkaldes til møde med henblik på en fremtid uden de store mængde fine (PM_{2,5}) og ultra fine partikler (PM_{0,1}) som alle nye brændeovne udsender i dag ,indendørs og udendørs.
- at droppe de udmeldinger fra ovnproducenterne om forsat kun at optimere ovne for at fjerne partikler, med hensyn til vægten i g/kg træ. Jeg kan oplyse at Jeg stod for optimering af Affaldsanlæggene, efter at MST og Jeg som teknisk chef på IS Amagerforbrænding stod for dioxin målinger sammen med DKT (i dag Force int.)
- at leve op til Citat.: Socialdemokratiet :*Danmark skal igen være en grøn stormagt...samt til kommunale forsøgsordninger med installering af filtre i brændeovne.*
- at se min fuldautomatiske prototype (nr. 2) der nu d.d. bliver bygget på DTU-Diplom og efter skorstenstest og CE-mærkning forventes klar til salg medio 2020.

Fra: Johanne Berner Hansen <jbh@dbr.dk>
Sendt: 6. februar 2020 14:00
Til: mfvm@mfvm.dk
Emne: 2020-2326; høring

Dansk Bilbrancheråd har modtaget ovenstående høring, men har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Johanne Berner Hansen
Juridisk chef, advokat
(L)

Mobil +45 8877 2264
Mail jbh@dbr.dk

Dansk Bilbrancheråd
Kirkevej 1-3

2630 Taastrup
Tel +45 4399 6633
www.dbr.dk

For vores privatlivspolitik se [her](#).

Fra: Charlotte von Hessberg <cxv@hvidovre.dk>
Sendt: 3. marts 2020 13:42
Til: mfvm@mfvm.dk
Cc: Lars Hald; Brian Kristensen
Emne: J.nr.: 2020-2326 Høringssvar - lovforslag om ejerskifteordning for brændeovne, J.nr. 2020-2326 (MFVM Id nr.: 4862950)

Hvidovre Kommune har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Vi glæder os til at se udmøntningen i bekendtgørelsen.

Venlig hilsen

Charlotte von Hessberg
Miljømedarbejder

Hvidovre Kommune
Center for Plan og Miljø
Miljø
Høvedstensvej 45, 2650 Hvidovre

Telefon: 3639 3598
Mobil: 2072 2656
cxv@hvidovre.dk
pom@hvidovre.dk

Fra: Lars Hald <lahal@mfvm.dk>
Sendt: 5. februar 2020 18:53
Cc: Brian Kristensen <BRK@mfvm.dk>; Marie Sax Røgind <marsr@mfvm.dk>; Miljø- og fødevareministeriet <mfvm@mfvm.dk>
Emne: Høring af lovforslag om ejerskifteordning for brændeovne, J.nr. 2020-2326 (MFVM Id nr.: 4862950)

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>
Sendt: 6. februar 2020 12:39
Til: 'Lars Hald'
Emne: SV: Høring af lovforslag om ejerskifteordning for brændeovne, J.nr. 2020-2326 (MFVM Id nr.: 4862950)

Til Miljø- og Fødevareministeriet

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 5. februar 2020 vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Susanne Borvang
Chefsekretær

Fra: Lars Hald <lahal@mfvm.dk>
Sendt: 5. februar 2020 18:53
Cc: Brian Kristensen <BRK@mfvm.dk>; Marie Sax Røgind <marsr@mfvm.dk>; Miljø- og fødevareministeriet <mfvm@mfvm.dk>
Emne: Høring af lovforslag om ejerskifteordning for brændeovne, J.nr. 2020-2326 (MFVM Id nr.: 4862950)

Til: Miljøministeren (miljoeministeren@mfvm.dk)
Fra: Windmission Co. (mail@windmission.dk)
Titel: Vedr. lovændring (fyringsanlæg)
Sendt: 11-03-2020 08:40:46

10.03.20

Kære
medlem af Miljø- og Fødevareudvalget

Vedr.: Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (MOF Alm.del Bilag 335 Offentligt).
<https://www.ft.dk/samling/20191/almdel/MOF/bilag/335/2146410/index.htm>

Beklager forstyrrelse, men som privat borger er dette eneste mulighed for at tilkendegive mening. Håber, med tak, at du evt. kan formidle denne henvendelse til rette sted.

I ovennævnte forslag til lovændring fritages følgende anlæg for fjernelse/fornyelse: Kakkelovne, masseovne, antikke brændeovne, åbne pejse mv. - Mht. partikelforurening er dette en umage familie. Masseovne udskiller sig med en forbrænding med 90% virkningsgrad, og udleder således langt færre partikler end øvrige familiemedlemmer.

I høringssvar (03.03.20) tilkendegiver ”Rådet for Grøn Omstilling” (RGO), at alle anlæg til forbrænding af træ skal forbydes. Rent praktisk er det i denne forbindelse forholdsvis let at fjerne en brændeovn, og et pillefyr vil også let lade sig erstatte at et varmpumpeanlæg. Mht. masseovne er det anderledes, idet de oftest er integrerede i større dele af den bygningsmæssige struktur, og en fjernelse derfor vil være meget omkostningstung. Som kompensation herfor foreslår RGO, at anlægget afproppes, og at der kan installeres et elektronisk ”Flammeshow”, så hyggen kan bevares.

I 2013 fremsatte Økologisk Råd et fornuftigt forslag til pålægning af afgifter vedr. brændefyring. Det tog hensyn til områder med fjernvarme og områder i det åbne landskab. Hovedkonklusionen var, at masseovne og pillefyr forbrænder mindst 5-10 gange bedre end brændovne. Mht. Pejse og kakkelovne vil forskellen være endnu større.

Målinger og statistik kan desværre fortolkes efter holdning, hvilket en søgning på ”Brændovne” i fagtidsskriftet ”Ingeniøren” til fulde illustrerer.

Iflg. ovenstående vil jeg derfor appellere om, at masseovne (og pillefyr) fortsat vil være undtaget i det fremsatte lovforslag.

Venlig hilsen og tak for din tid.

CLAUS NYBROE
Arkitekt
Stenbankevej 6
5771 Stenstrup

Til: Miljøministeren (miljoeministeren@mfvm.dk)
Fra: Birthe Ellis (bellis7913@hotmail.com)
Titel: nyt lovforslag vedrørende brændeovne
Sendt: 11-03-2020 20:09:24

Kære Lea Wermelin.

Du har fremsat et nyt lovforslag vedrørende udfasning af brændeovne.

Har læst oplægget til lovændringen.

Danmark skal nedbringe co2 udledningen. Du bør derfor som miljøminister have en højere ambition vedrørende brændeovne.

Jeg bor i en andelsboligforening, i København N, hvor der er en del der har brændeovn.

Lejlighederne har et gennemsnits boligareal på 88 m2., med fjernvarme.

Os som ikke har brændeovn er meget plaget af skorstensrøg i vores lejligheder. Røgen kommer ind via luftkanalen, som er i de gamle ejendomme i København, og vores ejendom er fra 1898. Om vinteren, har vi et kæmpe problem, med at lufte ud, det er ikke muligt, uden at få røg ind i stuerne.

Derfor mener jeg og andre af beboerne i andelsboligforeningen, at lovforslaget bør være mere seriøst.

I en by med klimavenlig fjernvarme bør det forbydes helt at have en brændeovn, det er ikke nødvendigt.

Når jeg mener at udfasning ikke er seriøst nok, er det på grund af at de beboer som i dag har brændeovn, aldrig flytter.

Det betyder i praksis at vi skal leve med de sundhedsskadelige partikler i mange år.

Jeg håber du læser min mail, og overvejer kraftigt at ændre det nye lovforslag til at, "alle brændeovne i lejligheder med fjernvarme skal skrottes, og en ny må ikke installeres. "

Venlig hilsen

Birthe Reenberg Ellis

Fra: Ditte Galsgård <dg@skovforeningen.dk>
Sendt: 6. marts 2020 13:50
Til: mfvm@mfvm.dk
Cc: lahal@mfvm.dk; brk@mfvm.dk
Emne: SV: Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

Hej igen

Jeg har fået endnu en refleksion fra en af vores medlemmer efter vi har lagt en nyhed om høringssvar ud på hjemmesiden:

Hvorledes stiller man sig til udlejningsboliger. Når vi på et tidspunkt skal lave generationsskifte, vil det så blive noteret som et ejerskifte der kan bevirke at vi skal skifte alle brændeovne før 2003 ud i udlejningsboliger? Det kan jo godt blive en betydelig udgift.

Samme spørgsmål i forhold til dødsfald.

Rigtig god weekend.

Med venlig hilsen

Ditte Galsgård

Politisk konsulent, Cand. silv.

Erhvervspolitisk Afdeling

Dansk Skovforening (Danish Forest Association)

Amalievej 20, 1875 Frederiksberg C, Danmark

Web: www.skovforeningen.dk | [Facebook](#) | [Twitter](#)

Direkte:

Mobil: 2611 7517

E-mail: dg@skovforeningen.dk

Dansk Skovforening er skovbrugets brancheorganisation. Dansk Skovforening arbejder for at fremme danske skov- og naturejeres erhvervsmæssige og faglige interesser og ejernes mulighed for at bevare og udvikle naturværdier.

Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

2. marts 2020

J.nr. 2020-11-0367
Dok.nr. 188493
Sagsbehandler
Camilla Meineche

Sendt til: mfvm@mfvm.dk
Cc til: brk@mfvm.dk, lahal@mfvm.dk, mir@jm.dk og jm@jm.dk

Vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Begrænsning af partikelforurening fra mindre fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af ejendom)

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

1. Ved e-mail af 12. februar 2020 har Miljø- og Fødevareministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Det fremgår af fremsendelsese-mailen, at Miljø- og Fødevarestyrelsen ved lov eller bekendtgørelse vil affatte en særskilt hjemmel til udveksling af oplysninger med Tinglysningsretten.

Udkastet giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til konkrete bemærkninger, idet det bemærkes, at tilsynet forudsætter, at enhver behandling af personoplysninger, som ændringsforslaget indebærer, vil ske inden for rammerne af databeskyttelsesreglerne.

Datatilsynet bemærker i den forbindelse, at ved udarbejdelse af bl.a. bekendtgørelser og lovforslag, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal der indhentes en udtalelse fra Datatilsynet, jf. databeskyttelseslovens § 28.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Camilla Meineche